

Maahanmuuttovirasto

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 2018

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo	2
Toimintakertomus 2018.....	4
1. Johdon katsaus.....	4
2. Tuloksellisuus	5
3. Vaikuttavuus	6
3.1. Toiminnan vaikuttavuus	6
3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	7
4. Toiminnallinen tehokkuus.....	7
4.1. Toiminnan tuottavuus	7
4.2. Toiminnan taloudellisuus	9
4.3. Turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta	10
4.4. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	11
Yhteisrahoitteen toiminnan kustannusvastaavuus	12
5. Tuotokset ja laadunhallinta	14
5.1. Suoritteiden määrät ja aikaan saadut julkishyödykkeet	14
5.1.1. Maahanmuutto	14
5.1.2. Kansainvälinen suojelu.....	18
5.1.3. Kansalaisuusasiat	19
5.1.4. Vastaanotto toiminta.....	19
5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	26
5.2.1. Laadunhallinta	29
5.2.2. Päätösten pysyvyys.....	29
5.3. Tukiyksiköt.....	29
5.3.1. Sähköiset palvelut	29
5.3.2. Oikeuspalvelu.....	31
5.3.3. Maatietopalvelu	34
5.3.4. Euroopan muuttoliikeverkosto EMN.....	35
5.3.5. Viestintä	36
5.3.6. Asiakaspalvelu	37
5.3.7. Tilastotoiminta	37
6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	37
7. Tilinpäätösanalyysi.....	40
7.1. Rahoituksen rakenne	40
7.2. Talousarvion toteutuminen.....	42

7.3 Tuotto- ja kululaskelma.....	43
7.4. Tase	43
8. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	44
9. Arviointien tulokset.....	45
10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	46
10.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot.....	46
10.2. Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot.....	46
11. Maahanmuuttoviraston tilinpäätöslaskelmat ja liitteet	46
Muut liitteet.....	60

Toimintakertomus 2018

Maahanmuuttovirasto-kirjanpitoyksikköön yhdistettiin vuoden 2017 alusta Joutse-
non vastaanottokeskus ja Oulun vastaanottokeskus. Vuoden 2018 alusta kirjanpito-
yksikköön yhdistettiin Helsingin säilöönottoyksikkö, joka aikaisemmin toimi Helsin-
gin kaupungin ylläpitämänä.

Vuoden 2018 raportointi sisältää kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen lisäksi Maahan-
muuttoviraston toimintakertomuksen.

1. Johdon katsaus

Maahanmuuttoviraston toimintavuosi 2018 painottui toimintaympäristössä tapahtu-
neiden muutosten vaikutusten hallintaan ja toiminnan kehittämiseen joustavam-
maksi ja tehokkaammaksi.

Toimintavuoden kuluessa viraston asiakaspalvelua kehitettiin voimakkaasti. Vuonna
2017 vallinnut ruuhka asiointipisteissä saatiin vuoden aikana hallintaan ja asiakas-
palvelun palveluvalikoimassa otettiin käyttöön uusi robottipohjainen Kamu -chatbot.
Yhdessä toiminnallisten muutosten kanssa puhelinalueen vastausastetta saatiin
parannettua huomattavasti.

Virastossa vireille tulleiden maahanmuuttoa koskevien asioiden (oleskeluluvat ja
EU-kansalaisten rekisteröinnit) määrä jatkoi kasvuaan vuonna 2018. Näitä asioita
tuli vireille noin 11 000 eli 12,8 % enemmän edelliseen vuoteen verrattuna (vireille
tulleet 2017: 85 538, 2018: 96 473). Turvapaikkahakemusten määrä supistui noin
500 hakemuksella eli n. 10 % (2017: 5 047, 2018: 4 548). Näistä uusintahakemus-
ten suhteellinen osuus ja lukumäärä kasvoi. Turvapaikkahakemusten käsittely oli
entistä haasteellisempää uusien perusteiden ja perusteyhdistelmien vuoksi. Kansa-
laisuusasioissa kasvua oli yhteensä noin 1 200 hakemuksen verran ja prosentuaal-
linen kasvu oli noin 9 % (2017: 13 016, 2018: 14 196).

Viraston kansainvälistä suojelua koskevaan päätöksentekoon on kohdistettu kritiik-
kiä ja epäluuloa. Turvapaikkapäätöksentekoa selvitettiin kahdessa eri tutkimukses-
sa, joista toisen julkaisi maaliskuussa 2018 Yhdenvertaisuusvaltuutettu (Kansainvä-
listä suojelua koskevat päätökset Maahanmuuttovirastossa 2015–2017) ja toisen
selvityksen virasto toteutti itse kesäkuussa 2018. Jälkimmäisessä oli kyse Maa-
hanmuuttoviraston selvityksestä sisäministerille turvapaikkapäätöksentekoon ja -
menettelyyn liittyen. Yhdenvertaisuusvaltuutetun tutkimus totesi, että muutokset
ajanjaksojen välillä näyttävät Maahanmuuttoviraston linjan päätöksenteossa kiristy-
neen selkeästi. Tutkimus ei kuitenkaan osoittanut päätöksenteossa tapahtuneen
virheitä. Maahanmuuttoviraston oma selvitys tunnisti yhteensä 28 kehittämiskohtet-
ta, jotka ryhmiteltiin vireillepano- ja vastaanottovaiheeseen, tulkkaukseen, turva-
paikkapuhutteluun ja maalinjausten valmisteluun. Kehittämiskohteiden toimenpiteitä
on seurattu ja ne on pääosin toteutettu.

Entistä perusteellisemmat turvapaikkapäätökset ovat laadultaan parempia, mutta
niiden tekemiseen menee enemmän työtunteja. Viraston tuloksellisuus on tässä
asiaryhmässä sen vuoksi heikentynyt ja tehtävien määrän pysyessä ennallaan tai
kasvaessa henkilöstöressurssien tarve on kasvanut. Lisääntynyt tehtävämäärä sekä
lakisääteisiä käsittelyaikoja ja hyvää asiakaspalvelua koskevat vaatimukset aiheut-

tavat henkilöstön lisäkryointitarvetta. Samalla vahvistetaan henkilöstön systemaattista koulutusta ja mahdollisuuksia kehittyä maahanmuuton moniosajiksi.

Vastaanottojärjestelmässä oli vuoden lopussa 43 vastaanottokeskusta ja 6 alakäisyksikköä. Vastaanoton piirissä olevien asiakkaiden lukumäärä supistui hitaasti.

Vuoden alussa perustettiin vastaanottoyksikön osaksi Helsingin säilöönottoyksikkö. Muutoksen jälkeen virasto ylläpitää molempia säilöönottoyksiköjä. Joutsenon säilön laajennuksen ja Helsingin säilöönottoyksikön perustamisen jälkeen säilöönottokapasiteetti on yhteensä 109 paikkaa.

Viraston päätoimipiste muutti Helsingin Kalasatamasta Pasilaan toukokuussa monityötiloihin. Huhtikuussa otettiin käyttöön uudet puhuttelutilat, jotka sijaitsevat päätoimipaikan välittömässä läheisyydessä. Virasto on valmistellut ja toteuttanut toimitalamuutoksia Tampereella, Vaasassa, Kuhmossa ja Rovaniemellä.

Virasto jatkaa rakenteen ja prosessien uudistamista voimakkaan kasvun jälkeen tuottavuuden kehittämiseksi. Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen on keskeisessä asemassa mainitussa kehitystyössä.

2. Tuloksellisuus

Entistä useampi maahanmuuttaja haki viime vuonna oleskelulupaa työn tai opiskelun perusteella. Maahanmuuttoviraston vuositilaston mukaan työperusteisten oleskelulupien hakemuskasvu kasvoi selvästi edellisvuodesta. Yhteensä ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia työn perusteella tehtiin 10 805 (2017: 8 650). Opiskelua koskevia ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia tuli vireille 6 281 (2017: 5 646).

Kaiken kaikkiaan oleskelulupahakemusten määrä kasvoi hieman vuonna 2018 vuoteen 2017 verrattuna. Oleskelulupaa haki yhteensä 66 381 henkilöä (2017: 65 167). Päätöksiä tehtiin 64 758 kpl (2017: 64 484). Maahanmuuttovirastossa tehtiin oleskelulupapäätöksiä ja maasta poistamispäätöksiä 465 päätöstä henkilötyövuotta (htv) kohden kun tavoite oli 455. Tavoite ylitettiin oleskelulupahakemusten osalta.

EU-kansalaisten rekisteröintiä koskevien päätösten määrä kasvoi viime vuonna selvästi. Myönteisiä rekisteröintipäätöksiä tehtiin viime vuonna 8 749, kun vuonna 2017 määrä oli 7 800. EU-kansalaisten rekisteröinneissä tavoite oli 630 rekisteröintiä per htv. Tavoitetaso ylitettiin ja rekisteröintejä tehtiin 890 per htv.

Suomeen saapuvien turvapaikanhakijoiden määrä oli merkittävästi pienempi kuin ennätysvuonna 2015, jolloin Suomeen saapui yli 32 000 turvapaikanhakijaa. Ennen vuotta 2015 hakijamäärä oli suhteellisen vakiintunut 3 000-4 000 hakijaan vuosittain. Vuonna 2018 oltiin tällä vakiintuneella tasolla, kun turvapaikkahakemuksia jätettiin yhteensä 4 548 (2017: 5 047), mutta hakemuksista lähes puolet oli uusintahakemuksia. Ensimmäisiä turvapaikkahakemuksia tehtiin 2 409 (2017: 3 202) ja uusintahakemuksia tehtiin 2 139. Turvapaikkahakemuksia ratkaistiin 6 379 kappaletta, mikä oli edellisvuotta vähemmän (2017: 9 418). Turvapaikkapäätöksiä per htv tehtiin 38, kun tavoite oli 55. Tavoitteesta jäätiin selvästi.

Suomen kansalaisuutta haki edellisvuosia suurempi määrä ihmisiä. Kansalaisuushakemuksia tehtiin viime vuoden aikana yhteensä 11 676 (2017: 10 704) Kansalaisuushakemuksiin päätöksiä tehtiin vuonna 2018 yhteensä 10 405 (2017: 13 910).

Kansalaisuuspäätöksenteossa asetettu tavoite saavutettiin. Kansalaisuuspäätöksiä tehtiin 301 per htv, kun tavoite oli 291.

Maahanmuuttovirastolla on ollut myös päätöksenteon henkilötyövuosia sitovia kehityshankkeita.

Tarkemmat tiedot Maahanmuuttoviraston toiminnan vaikuttavuudesta, taloudellisuudesta ja tehokkuudesta ovat seuraavissa osioissa.

3. Vaikuttavuus

3.1. Toiminnan vaikuttavuus

Maahanmuuttoviraston päätöksenteko on yhtenäistä, nopeaa ja oikeusvarmaa. Päätökset ovat selkeitä ja hyvin perusteltuja. Päätöskäytäntö on mahdollisimman yhdenmukaista ja ennakoitavaa ja siinä toteutuvat ihmis- ja perusoikeudet.

Maahanmuuttovirastolle asetettuna yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on, että niiden muutoksenhakutuomioistuinten päätösten, joissa Maahanmuuttoviraston päätös kumotaan sillä perusteella, että virasto on tehnyt laintulkinta- tai menettelytapavirheen, on enintään 5 % valitusten kokonaismäärästä. Vuonna 2018 tämä tavoite saavutettiin. Edellä mainituilla perusteilla valitus hyväksyttiin 3,1 prosentissa tapauksista.

Lisäksi maahanmuuttohallinnon yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on, että kuntiin sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa olisi enintään kaksi kuukautta laskettuna siitä alkaen, kun Maahanmuuttovirasto on antanut päätöksensä tiedoksi kansainvälisen suojelun hakijalle. Kuntaan sijoituksen odotusaikatavoite ei toteutunut toteuman ollessa noin 2,4 kuukautta. Odotusaika on lyhentynyt viime vuoteen verrattuna. Kuntaan sijoittamisesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala ja Maahanmuuttovirasto toimii yhteistyössä ELY -keskusten kanssa kuntiin sijoittamisessa.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden indikaattorit

Indikaattorit	yksikkö	2016	2017	2018	tavoite 2018
Maahanmuuttovirastossa vireille tulevat asiat	kpl	139 567	134 619	141 193	143 214
Maahanmuuttovirastossa ratkaistut ¹ /vireille tulleet (%)	%	72 %	106 %	98 %	110
Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa	%	97,5	96,8	96,9	>95

Vastaanottokeskusten käyttöaste ksm.	%	87	93	88	90
Kuntaan sijoitetun odotusaika vastaanottokeskuksissa oleskelupäätöksestä laskien ksm. enintään (vrk)	vrk	102	93	72	60

¹ Sisältää tekniset käännyttämispäätökset

3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Vastaanottotoiminnan momentin 26.40.63 vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet määrärahalla katetaan turvapaikanhakijoiden lakisääteisen vastaanotto- tai käyttörahan kulut vastaanoton ajalta. Vastaanottorahan perusosalla turvataan turvapaikanhakijoiden ihmisarvoisen elämän kannalta välttämätön toimeentulo jos hakija on tuen tarpeessa eikä hänellä ole muita tuloja tai varoja. Täydentävällä vastaanottorahalla katetaan turvapaikanhakijoiden erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat tarpeelliseksi harkitut menot sekä edistetään omatoimisuutta ja osallisuutta. Täyden ylläpidon järjestävissä alaikäisyksiköissä, ilman huoltajaa olevalle lapselle myönnetään taskurahan luonteinen käyttöraha henkilökohtaisia tarpeita varten. Vuoden 2018 talousarvion momentin 26.40.63 määrärahan käyttö oli yhteensä 35 395 000 euroa. Momentilta vähennettiin 6 milj. euroa lisätalousarviossa.

Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha) (26.40.63)

	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (1000€)	Määräraha (TA+LTA)	käyttö	+ / -
26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	40 584	35 935	-4 649

4. Toiminnallinen tehokkuus

4.1. Toiminnan tuottavuus

Vuoden 2018 tulossopimuksessa virastolla on ollut toiminnan tuottavuutta kuvaavat mittarit:

Tulosmittari	yksikkö	2016	2017	2018	tav. 2018
Tuottavuuden kasvu (päätöksiä/htv)	kpl	124	157	140	183
Oleskelulupapäätökset ja maastapoistamispäätökset/htv	kpl	385	452	465	455
EU-kansalaisten rekisteröinnit/htv	kpl	-	692	890	630

Turvapaikkapäätöksiä	kpl	28 208	9 418	6 379	9 600
Turvapaikkapäätöksiä/htv	kpl	58	54	38	55
Kansalaisuushakemuspäätöksiä/htv	kpl	267	280	302	291

Vuonna 2018 Maahanmuuttovirastossa tulostittarilla päätöksiä/ htv jäätin tavoitteesta, tavoite oli 183 päätöstä/ htv ja toteuma 140 päätöstä/ htv. Tavoitetta ei saavutettu, koska Maahanmuuttovirastolla ei ollut tarpeeksi resursseja päätöksentekoon suhteessa viraston kasvaneeseen tehtävämäärään. Virasto on rekrytoinut lisää henkilöstöä päätöksentekoon, mutta uudet työntekijät vaativat perehdytystä, perehdytys vaatii omat resurssinsa ja uusien työntekijöiden panos ei ole heti tehokkaasti käytössä. Tunnusluvussa näkyy myös, että virastoon on yhdistetty valtion vastaanottokeskukset ja ulkomaalaisten säilöönottoyksikkö. Näiden toimintojen resurssit eivät kohdennu päätöksentekoon, mutta ne kuitenkin lisäävät viraston henkilövuosimäärää.

Maahanmuuttovirasto ylitti päätöksiä/ htv -tavoitteen oleskelulupa- ja maasta poistamispäätösten ja EU-kansalaisten rekisteröintien kohdalla.

Turvapaikkapäätöksiä per htv toteuma jäi tavoitteesta merkittävästi. Tavoitteesta jäämiseen on vaikuttanut se, että uusintahakemuksissa on uusia perusteita, joiden selvittäminen on ollut haasteellista sekä tuomioistuimien ratkaisut, jotka ovat vaikuttaneet siihen, että esim. hakijan perusteita ja maatietotoa on selvitettävä entistä tarkemmin ja laajemmin. Lisäksi henkilöstössä on ollut muutoksia ja virastossa on toimitu vajaalla miehityksellä.

Kansalaisuuspäätöksenteossa tavoitteet saavutettiin.

Työperusteissa oleskelulupahakemuksissa hakemusmäärä kasvoi lähes kaikissa ryhmissä. Vuonna 2018 työperusteisia, ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia tuli vireille 10 805 (8 650 vuonna 2017). Kasvua oli n. 25 % (esimerkiksi tutkijoissa kasvua oli 14 %, erityisasiantuntijoissa 15 % ja työntekijöissä 9 %). Kasvua selittää parantuneen työllisyystilanteen lisäksi lainsäädännön muutokset.

Opiskelijoiden oleskelulupahakemusten määrä kasvoi vuonna 2018 verrattuna vuoteen 2017. Kasvua oli n. 11 %.

EU-kansalaisten ja heidän perheenjäsenten rekisteröintihakemusten määrä kasvoi selvästi vuonna 2018. Hakemuksia jätettiin viime vuonna 10 291 (2017: 8 357).

Kansainväliseen suojeluun liittyvät hakemukset ja päätökset ovat vähentyneet vuoteen 2017 verrattuna. Vuoden 2015 turvapaikkahakutilanne näkyi vielä vuoden 2018 tilanteessa käsiteltävien asioiden määrissä.

Kansalaisuushakemusten määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna vajaalla kymmenellä prosentilla (11 676; v. 2017 määrä oli 10 704). Kansalaisuuteen liittyviä päätöksiä tehtiin vähemmän kuin vuonna 2017.

Maahanmuuttoviraston htv -kertymä vuodelta 2018 oli 984. Eniten henkilöresursseja vaativat oleskeluhakemustyyppi eli turvapaikkahakemusten ja kansainvälistä suojelua saaneiden perheenjäsentien hakemusten määrät tullevat kasvamaan suhteessa nopeammin käsiteltävien hakemusten määrään. Myöhemmin kasvu tulee näkyviin kansalaisuushakemusten määrän nousussa.

4.2. Toiminnan taloudellisuus

Maahanmuuttoviraston lupahallinnon taloudellisuutta mitataan mittarilla kustannusten määrä tehtyä ratkaisua kohti.

Vuoden 2018 tulossopimuksessa sisäministeriö asetti Maahanmuuttovirastolle toiminnan taloudellisuutta mittaavaksi tulostavoitteeksi nettomenot /päätos. Turvapaikkapäätöksissä näkyy hakemusten käsittelyn monivaiheisuus ja perusteellisuus.

Tulosmittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 tavoite	2018 toteuma
Päätösten hinta (OKA) / ensimmäinen oleskelulupapäätös	279	315	300	325
Päätösten hinta (OKA) / jatko-oleskelulupapäätös	-	178	190	241
Päätösten hinta (OKA) / turvapaikka-päätös	1 584	1 841	1 650	2 702
Päätösten hinta (OKA) / kansalaisuushakemuspäätökset	407	360	390	456

Maahanmuuttoviraston päätösten hinta

Tunnusluku	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 tavoite	2018 toteuma
Kustannukset € / päätös (Migri)	573 €	517 €	300 €	540 €

Tulostavoitteena olevien hintojen lisäksi Maahanmuuttovirasto seuraa kaikkien suoritteiden (pätösten) hintoja. Yksittäisten suoritteiden omakustannushinnat on laskettu toimintolaskennan avulla (alla oleva taulukko). Omakustannushinnoissa on jonkin verran vuosittaista vaihtelua johtuen muun muassa sähköisen asioinnin kasvusta. Opiskelijoiden oleskelulupahakemuksista jätetään sähköisesti yli 90 %, mikä seurauksena vähäinen määrä ei-sähköisesti, paperisilla lomakkeilla jätettyjä hakemuksia on altis omakustannushinnan vaihtelulle. Niin ikään sähköisen asioinnin osuuden kasvu työntekijän oleskeluluissa on nostanut paperisina jätettyjen hakemusten omakustannushintaa.

Omakustannushinnat 2016 – 2018 (€)	2016	2017	2018
Oleskelulupahakemukset			
- oleskelulupa opiskelija	285	448	227
- opiskelija sähköinen asiointi	68	222	165
- oleskelulupa työntekijä	354	226	225
- työntekijä sähköinen asiointi	215	117	159
Turvapaikkapäätös	1 491	1 841	2 702
Matkustusasiakirjat	146	145	132
Takaisinotot: Dublin, muu	569	236	242
Kansalaisuutta koskevat hakemukset	446	381	503
- sähköinen asiointi	367	338	409
Kansalaisuusilmoitukset	186	87	75
- sähköinen asiointi	145	71	103
Kansalaisuusaseman määrittelyt ja tiedustelut	282	221	263

4.3. Turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta

Turvapaikanhakijat ja heidän asioidensa käsittelyn aikana tarvittavat vastaanotto-keskusten majoitus- yms. palveluista kertyvät kustannukset ovat oleellinen osa Maahanmuuttoviraston tilivirastokokonaisuutta. Vastaanotto toiminnan kokonaiskustannukset on lueteltu kohdassa Vastaanotto toiminta.

Maahanmuuttoviraston tulossopimuksessa asetetaan vastaanotto toiminnalle tulostavoitteeksi turvapaikanhakijoiden vastaanoton keskimääräiset kustannukset asiakasta kohden vuorokaudessa. Keskimääräinen vuorokausihinta sisältää vastaanotto keskuspalvelut sekä vastaanotto- tai käyttörahan kustannukset sekä arvonlisäveron.

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton keskimääräinen kustannus vuorokaudessa/asiakas

Tunnusluku	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 tavoite	2018 toteuma
Keskimääräiset kustannukset/asiakas/€/vrk)	65 €	55 €	55 €	48 €

Valtakunnalliselle majoitusvuorokauden keskihinnalle asetettu tavoite alitettiin selvästi, keskihinnan ollessa suurin piirtein tasolla, joka vallitsi ennen vuotta 2015. Tä-

hän suotuisaan kehitykseen vaikuttivat keskeisesti vastaanottojärjestelmän kustannustehokas sopeuttaminen yhdessä kapasiteetin korkean käyttöasteen ja suhteellisen suuren yksityisesti majoittuneiden määrän kanssa. Vuosi 2018 oli myös toiminnan kannalta vakaampi vuosi - keskuksia lakkautettiin asiakasmäärien vähentyessä. Menot on otettu kirjanpidosta ja vuoden 2018 hinnassa on mukana joitakin vuodelle 2017 kuuluvia menoja, joita keskuksat ovat laskuttaneet vasta kirjanpidon sulkemisen jälkeen. Mikäli katsotaan vain tarkasteluvuoden toimintaa vastaanottokeskuksissa, on vuorokausihinta vielä hieman alhaisempi. Tämä luku saadaan suoraan vastaanottokeskusten taloudenseurantajärjestelmästä (TaRek).

4.4. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Osa Maahanmuuttoviraston toiminnasta on sisäministeriön antaman maksuasetuksen mukaan maksullista. Maksullisen toiminnan tulot ylittivät tavoitteen selvästi vuonna 2018 ja vuoden 2018 tulot kasvoivat vuoteen 2017 verrattuna. Kustannusvastaavuudessa ei päästy tavoitteeseen. Vuoden 2017 alusta alkaen Maahanmuuttoviraston vastuulla ovat muun muassa kaikki ensimmäistä oleskelulupaa koskevat asiat, jatkolupaa ja pysyvää oleskelulupaa koskevat asiat sekä EU-kansalaisia ja näiden perheenjäseniä koskevat asiat, mikä on lisännyt maksullisen toiminnan määrää.

Maahanmuuttoviraston maksullinen toiminta

Mittari	2016	2017	2018 tavoite	2018
Maahanmuuttoviraston maksullisen toiminnan tulot, milj. euroa	8,1	19,0	14,0	19,8
Maksullisen toiminnan osuus kokonaistyöajasta	18 %	28 %	-%	27 %
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus %	54 %	81 %	88 %	75 %

Maksullisen toiminnan osuus viraston kokonaistyöajasta lasketaan työajanseurannasta. Kustannusvastaavuus (liite1) on vuonna 2018 laskettu toimintolaskennan avulla, käyttäen samoja periaatteita kuin OKA -hintojen laskennassa.

Sisäministeriön antamassa maksuasetuksessa oleskelulupien ja kansalaisilmoitusten käsittelymaksut jaetaan kahteen eri luokkaan sen mukaan jätetäänkö hakemus ja ilmoitus paperiversiona tai e-asiointin kautta vireille.

Hakemusmaksuissa oli hienoista muutosta edelliseen vuoteen verrattuna. Sähköisen asiointin kautta jätetyt hakemukset ovat edullisempia, koska niiden käsittelyprosessi on tehokkaampi, mikä tarkoittaa edullisempia omakustannushintoja. Tätä kautta myös edullisempi hakemushinta ohjaa asiakkaita käyttämään entistä enemmän sähköistä kanavaa.

Suorite	2018 käsittelymaksu	Maahanmuutto- viraston osuus	%	Muun viranomaisen osuus	%
Kansalaisuushakemus	440 €	440 €	100		
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätetty- nä	350 €	350 €	100		
Kansalaisuusilmoitus	250 €	250 €	100		
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätetty- nä	200 €	200 €	100		
Oleskelulupa	470 €	282 €	60	188 €	40
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätetty- nä	420 €	252 €	60	168 €	40
Oleskelulupa opiskeli- jä	360 €	234 €	65	126 €	35
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätetty- nä	300 €	195 €	65	105 €	35
1. Oleskelulupa hakija alaikäinen	250 €	150 €	60	100 €	40
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätetty- nä	220 €	132 €	60	88 €	40
1. oleskelulupa työn- tekijä	520 €	282,60 €	54,3	237,40 €	45,7
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätetty- nä	450 €	240,6 €	53,5	209,4 €	46,5
Jatko-oleskelulupa	200 €	200 €	100		
Jatko-oleskelulupa; alaikäinen	150 €	150 €	100		
Jatko-oleskelulupa; opiskelija	150 €	150 €	100		
Oleskelulupa; EU- kansalainen	54 €	54 €	100		
Pakolaisen matkus- tusasiakirja	49 €	46 €	93,9	3 €	6,1

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2018 oli 128 %. Kustannusvastaavuus oli yli 100 % johtuen hanketulojen jaksottumisesta ennakoitua

poikkeavasti. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma löytyy liitteestä 2. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus on laskettu samalla tavalla kuin maksullisen toiminnan.

Maahanmuuttovirasto on toiminnassaan pyrkinyt hakemaan ulkopuolista rahoitusta toimintansa kehittämiseksi sekä Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (jäljempänä "AMIF") että Sisäisen turvallisuuden rahastosta (ISF) koko niiden voimassa olon aikana. Seurauksena tästä Maahanmuuttovirastossa on käynnissä useita AMIF -hankkeita, joiden hallinnointi ulottuu useammalle vuodelle ja joiden toiminta keskittyy erityisesti turvapaikka- ja maahanmuuttotoiminnan kehittämiseen niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Esimerkkinä mainittakoon Maahanmuuttovirasto ja Poliisiammattikorkeakoulu (Polamk) ovat käynnistäneet kaksi ja puoli vuotta kestävä AMIF -rahoitteisen MISEC-hankkeen, jonka avulla viraston päätökset perustuisivat aiempaa parempaan ja ajantasaisempaan tietoon. Tarkasteltavina alueina hankkeessa ovat kolmansien maiden kansalaisten maahantulon prosessit (oleskeluluvat, kansainvälinen suojelu, viisumit), maasta poistamisen prosessit sekä kansalaisuushakemukset. Hanke toteutetaan Migrin ja Polamkin yhteistyönä. Hankkeeseen osallistuvat lisäksi suojelupoliisi, keskusrikospoliisi, Rikosseuraamuslaitos, Poliisihallitus, ulkoministeriö, Rajavartiolaitos ja Verohallinto toimittamalla hankkeelle omaan vastuualueeseensa liittyviä arvioita ja selvityksiä.

Viraston yhteisrahoitteinen toiminta koostui vuonna 2018 seuraavista hankkeista:

- Kulttuuriorientaatiokoulutus Suomeen valituille kiintiöpakolaisille
- Kiintiöpakolais- ja kuntaan sijoittamishanke II
- ONE - Yleinen oikeudellinen neuvonta vastaanottokeskuksissa
- Sisäiset siirrot 4
- VOMPAT - Vapaaehtoinen paluu Irakiin, Afganistaniin ja Somaliaan
- ERSUS- Helppo lukea - lausua - ymmärtää -palvelu
- Maahanmuutto- ja turvallisuusviranomaisten yhteistyön kehittäminen (MISEC)
- OSAKA - turvapaikanhakijoiden työ- ja opintotoiminnan sekä osaamisen kartoittamisen kehittäminen
- VAPA 2 - Vapaaehtoisen paluun ohjauksen tehostaminen
- LAAVA (Laadunvalvonta) – systemaattinen menetelmä turvapaikkapäätöksenteon laadun arvioimiseksi ja tilastoisiksi
- Kiertävä maahanmuuton asiantuntija – RIO (jäljempänä "RIO")
- Kiintiöpakolais- ja kuntaan sijoittamishanke
- Kulttuuriorientaatiokoulutus Suomeen valituille kiintiöpakolaisille 2017–2018
- Sisäiset siirrot 3
- Sisäiset siirrot 4
- Asyle -Service – Avustajien ja edustajien sähköisen asiointipalvelun käyttöönotto (jäljempänä "Asyle")
- Lähtömaatiedon tiedonhankintamatkakäytännön kehittämishanke – FAKTA

- Lapset puheeksi - menetelmä vastaanottopalveluissa - psykososiaalista tukea lapsiperheille ja haavoittuville
- VAPA – vapaaehtoisen paluun ohjauksen tehostaminen
- Paluutoimenpiteiden kehittämishanke
- Flow2 Turvapaikkamenettelyn sujuvoittaminen viranomaisten tutkintamenetelmiä ja tietojärjestelmätyökaluja kehittämällä (jäljempänä ”Flow2”)
- Euroopan muuttoliikeverkosto (jäljempänä ”EMN”)
- IHME - Ihmiskaupan vastaisen työn toimintamahdollisuuksien edistäminen Suomessa (Joutsenon vastaanottokeskus)
- Turvapaikanhakijoiden perus- ja ihmisoikeuskäsityksen edistäminen ja rikollisuuden ehkäisy, TURVA -hanke (Oulun vastaanottokeskus)

Vuoden 2018 aikana Maahanmuuttovirastolla alkoi yhdeksän uutta AMIF-hanketta ja vastaavasti vanhoja hankkeita päättyi kuusi vuoden loppuun mennessä.

Kaikki Maahanmuuttoviraston hankkeet ovat ajoittuneet useammalle kalenterivuodelle ja lyhyinkin hanke – Vapaaehtoisen paluun ohjauksen tehostaminen – on ollut kestoltaan hieman alle vuoden. Yhtenä pisimmistä hankkeista voidaan mainita Kiertävä maahanmuuton asiantuntija -hanke, joka on alkanut vuoden 2016 syksyllä ja päättyy vasta vuoden 2019 syksyllä.

5. Tuotokset ja laadunhallinta

5.1. Suoritteiden määrät ja aikaan saadut julkishyödykkeet

5.1.1. Maahanmuutto

Vuonna 2018 maahanmuuttoyksikön toiminta vakiintui vuoden 2017 toimivallansiirron jälkeen. Toimintaa leimasivat lisärekrytoinnit ja vuonna 2016 kiireellä hankittujen, osin erittäin huonosti toimivien tilojen uudistamisen tai tilojen laajennusten aloittaminen. Lisärekrytointien tarve perustui osin maahanmuuton lisääntymiseen ja osin jo alkuun liian vähäiseen henkilöstön määrään ja riittämättömään virkarakenteeseen.

Maahanmuuttoyksikön koko oli vuoden alussa 254 henkilöä ja vuoden 2018 lopussa 319 henkilöä. palvelupisteissä työskenteli vuoden lopussa yhteensä 136 henkilöä, ja yksikön pääsijaintipaikassa Helsingin Panimokadulla ja sittemmin Pasilan virastokeskuksessa 183 henkilöä.

Vuonna 2018 vireille tuli vireille yhteensä 96 473 erilaista yksikön vastuulle kuuluvaa asiaa, jotka koskivat ensimmäistä oleskelulupaa, jatkolupaa, pysyvää oleskelulupaa, kausityötodistusta, EU-rekisteröintiä & oleskelukorttia sekä voimassa olevaa lupaa kuten esimerkiksi oleskelukortin uusimista tai oleskeluluvan peruuttamista. Päätöksiä kaikkiin edellä mainittuihin asioihin yksikössä tehtiin yhteensä 90 597. Voimassa olevaa lupaa koskevien asioiden osuus edellä mainituista oli: vireille tulleet 12 945 ja päätökset 12 902.

Yhdeksän palvelupisteen (Helsinki, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Oulu, Raisio, Rovaniemi, Tampere, Vaasa) osuus päätöksenteossa oli huomattava, noin 60 %. Tulosalueiden ja palvelupisteiden välisen työnjaon perusteella palvelupisteissä ratkaistaan kaikki selkeät, myönteisesti tai kielteisesti ratkaistavissa olevat hakemukset. Tulosalueilla keskitytään selvittelyä ja/tai laajempaa harkintaa vaativiin hakemuksiin sekä palvelupisteiden päätöksenteon yhdenmukaisuuden ohjaamiseen.

Perhesidehakemukset

Perhesiteen perusteella tehtyjen, ensimmäisten oleskelulupahakemusten määrä väheni hieman vuoteen 2017 verrattuna. Ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia perhesiteen perusteella tuli vireille yhteensä 11 036. Vuonna 2017 oleskelulupahakemuksia perhesiteen perusteella tuli vireille 11 619.

Vireille tulleet ensimmäiset perhesidehakemukset 2018:

- Suomen kansalaisen perheenjäsenet: 3 412 (2017: 3 299 vuonna) lisääntynyt n. 3 %
- kv. suojelua saaneiden perheenjäsenet: 1 723 (2017: 2 642) vähentynyt n. 35 %
- muun ulkomaalaisen perheenjäsenet: 5 901 (2017: 5 678) lisääntynyt n. 4 %

Kansainvälistä suojelua saaneiden perheenjäsenten hakemusten määrä on vähentynyt selkeästi, kun taas Suomen kansalaisten ja muulla perusteella maassa oleskelevien osalta on pientä kasvua. Kansainvälistä suojelua saaneiden perheenjäsenten hakemusmäärissä oli kasvupiikki vuonna 2017, ja nyt on palattu suunnilleen vuoden 2016 tasolle (1 674 hakemusta vireille vuonna 2016).

Päätöksiä ensimmäisiin lupiin perhesiteen perusteella tehtiin yhteensä 11 305. Kielteisten päätösten osuus oli 2 296 eli 20 % kaikista päätöksistä. Kielteisten päätösten osuus oli vuonna 2017, 1 883 eli 17 %.

Perhesidehakemusten lakisääteinen enimmäiskäsittelyaika on yhdeksän kuukautta laskettuna hakemuksen vireillepanosta sen tiedoksi antamiseen. Keskimääräinen käsittelyaika oli 165 vuorokautta, mutta perhesidehakemusten 12 eri hakuperusteessa keskimääräiset käsittelyajat vaihtelivat melko paljon. Lisäksi yksittäisiä enimmäiskäsittelyajan ylityksiä oli runsaasti, mikä aiheutti runsaasti kanteluja laillisuusvalvojille sekä hallintokanteluja. Syinä hakemusten ruuhkautumiseen oli etenkin alun perin liian pieneksi mitoitettu henkilöstö, runsaat henkilöstömuutokset, rekrytointiviiveet ja uuden henkilöstön perehdyttäminen.

Suurimmat hakijaryhmät olivat venäläiset 1 208, intialaiset 936 ja irakilaiset 846.

Työperusteiset hakemukset

Työperusteissa oleskelulupahakemuksissa hakemusmäärä kasvoi lähes kaikissa ryhmissä. Vuonna 2018 työperusteisia, ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia tuli vireille 10 805 (8 650 vuonna 2017). Kasvua oli 25 % (esimerkiksi tutkijoissa kasvua oli 14 %, erityisasiantuntijoissa 15 % ja työntekijöissä 9 %). Kasvua selittää parantuneen työllisyystilanteen lisäksi lainsäädännön muutokset: vuoden alussa voimaan tulleen kausityölain mukaiset kausityöluvut ja -todistukset sekä 1.4.2018 voimaan tulleen ulkomaalaislain muutokseen perustuva start up -yrittäjän oleskelulupa. Erityisesti kausityölaista aiheutui huomattava työmäärän lisäys. Jos kausityötodistuspyynnöt lasketaan mukaan, vireille tulleissa oli kasvua 57 %. Oleskelulupien lisäksi alle kolmen kuukauden sesonkityöhön tarkoitettuja kausityötodistuksia myönnettiin yhteensä lähes 7 000. Kausityöhakemukset ja todistuspyynnöt on myös pitänyt priorisoida sesonkiluonteensa takia, mikä on aiheuttanut muiden töiden ruuhkautumista. Myös muuta uutta, työperusteisiin lupiin liittyvää lainsäädäntöä tuli voimaan vuonna 2018: yritysten sisällä siirtyviä koskeva ICT -laki, yrittäjiä koskeva lakimuutos sekä tutkijoita, opiskelijoita ja harjoittelijoita koskeva laki.

Lakisääteisenä tavoitteena on, että työnteon perusteella tehtyihin oleskelulupahakemuksiin tehdään päätös neljässä kuukaudessa. Maahanmuuttoviraston keskimääräisen käsittelyajan tavoitteena työntekijän oleskelulupapäätökselle oli 30 vuorokautta. Työntekijän ensimmäisen oleskelulupapäätöksen keskimääräinen kokonaiskäsittelyaika oli 159 vuorokautta, johon sisältyy myös muiden viranomaisten eli TE -toimistojen ja edustustojen käsittelyaika. Maahanmuuttoviraston keskimääräinen käsittelyaika oli 61 vuorokautta ensimmäistä työntekijän oleskelulupaa koskien. Tavoitteeseen ei päästy, mikä johtui hakemusten määrän kasvusta ja muiden hakemusten priorisoinnista.

Myönteisten päätösten osuus työperusteisissa oleskelulupahakemuksissa oli 81 % (86 % vuonna 2017).

Työntekijän oleskelulupahakemukset ovat työperusteisten hakemusten suurin ryhmä. Näitä hakemuksia tuli vireille lähes 5 800. Erityisasiantuntijat olivat toiseksi suurin hakijaryhmä (n. 1 500 hakemusta) ja kolmanneksi suurin tutkijat (886). Suurimmat hakijakansalaisuudet olivat Ukraina, Venäjä, Intia, Kiina ja Uzbekistan.

Opiskelijoiden hakemukset

Opiskelijoiden oleskelulupahakemusten määrä kasvoi vuonna 2018. Eniten hakijoita oli Kiinasta ja Venäjältä. Opiskelijan ensimmäistä oleskelulupaa haki 6 281 henkilöä (2017: 5 646). Edellisvuoden alhaisempaan hakemusmäärään vaikutti todennäköisesti se, että lukuvuosimaksut otettiin käyttöön EU:n ulkopuolelta tuleville korkeakouluopiskelijoille syksyllä 2017.

Päätöksiä opiskelijan oleskelulupahakemuksiin tehtiin yhteensä 5 851, myönteisiä 5 202 (89 %) ja kielteisiä 649 (11 %).

Laki kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella (719/2018) tuli voimaan 1.9.2018. Uudistuksessa opiskelijan oleskelulupaa koskeva sääntely siirrettiin pitkälti uuteen lakiin. Uuden lain myötä opiskelijan oleskelulupa myönnetään edellytysten täytyessä kahdeksi vuodeksi. Toinen olennainen uudistus oli, että toisessa Euroopan Unionin maassa luvallisesti oleskeleva korkeakouluopiskelija voi liikkua Suomeen opiskelemaan tekemällä liikkumisilmoituksen. Lisäksi

laissa säädetään, että oleskelulupapäätös tulee antaa hakijalle tiedoksi viimeistään 90 päivän kuluttua siitä, kun hakija on esittänyt täydellisen hakemuksen.

Oppilaitosten aktiivisuus koulutusviennin saralla alkoi vuoden 2018 aikana näkyä esimerkiksi tilauskoulutusten lisääntymisenä. Koulutusvientiä harjoittavien oppilaitosten ja yritysten toimintatavat ovat kuitenkin hyvin erilaisia ja vakiintumattomia. Oppilaitoksista tulee paljon tiedusteluja koulutusvientiin ja tilauskoulutusryhmiin liittyen, mutta kaikki toimijat eivät ole aktiivisesti yhteydessä Maahanmuuttovirastoon eikä Maahanmuuttovirastolla ole kokonaiskuvaa koko toiminnasta. Koulutusviennin lisääntymisen aiheuttaman oleskelulupahakemusten kasvun pitäisi olla paremmin ennakoitavissa, jotta Maahanmuuttovirasto pystyy varautumaan hakemuksiin ja ratkaisemaan oleskeluluvat ajoissa.

EU-kansalaiset

EU-kansalaisten rekisteröintien määrä kasvoi selvästi vuonna 2018. Rekisteröintejä tehtiin viime vuonna 9 694 (2017: 8 243). Lisäksi EU-kansalaisten kolmansien valtioiden perheenjäsenille myönnettiin oleskelukortteja, jotka sisältyvät edellisiin lukuihin. Selvästi eniten rekisteröintejä hakivat virolaiset. Brexitin vuoksi Suomessa asuvien Britannian kansalaisten tiedustelut oleskeluoikeutensa tulevaisuudesta alkoivat ja lisääntyivät huomattavasti vuoden loppua kohti.

Jälkikäteinen lupavalvonta eli seuranta

Seuranta perustuu ministerityöryhmän 21.2.2017 julkaisemaan toimintaohjelmaan, jossa Maahanmuuttoviraston yhdeksi tehtäväksi on kirjattu yhtenäisen ja tehokkaan toimintamallin luominen, jolla voidaan aktiivisesti suorittaa jälkikäteistä lupavalvontaa. Tilanteissa joissa luvalla ei enää ole ollut perustetta, seuranta on johtanut oleskeluluvan peruuttamiseen ja henkilön maasta karkottamiseen yli 1400 henkilön kohdalla.

Toimintojen keskittäminen

Maahanmuuttoyksikön yhteisiä toimintoja on keskitetty niin kutsutuksi lähettämötoiminnoksi, joihin kuuluu muun muassa päätösten jälkeinen asiakirjaliikenne ja yksikössä myönnettyjen oleskelulupakorttien ja matkustusasiakirjojen tarkistaminen ja lähettäminen ja oleskelulupapäätösten tiedoksi antamiseen liittyvät tehtävät. Lähettämö tekee kuukaudessa 7 000 - 9 000 toimenpidettä, joista suuri osa on oleskelulupakorttien postittamisasiaasiakkaille.

Maasta karkottamiset

Maasta karkottamista koskevia asioita avattiin vuonna 2018 yhteensä 1 237 (2017: 1 391 ja 2016: 767). Osa karkottamisasioista tuli vireille poliisin esityksestä, osa jatkolupa- tai luvanperuuttamisharkinnan yhteydessä. Karkottamisasiat jakaantuivat seuraavasti: luvattoman oleskelun perusteella 1 057 ja rikosperusteella 180 asiaa.

Karkottamispäätöksiä tehtiin vuonna 2018 yhteensä 1 447 (2017: 1 134 ja 2016: 608). Vuonna 2018 tehdyissä karkottamispäätöksissä 75 % (1 092) päädyttiin kar-

kottamiseen ja 25 % (355) tapauksia karkottamisesityksen hylkäämiseen (= ei karkoteta).

Luvuissa näkyy selvästi se, että poliisin lupa-asioiden siirron jälkeen karkottamisia on tullut vireille ja karkottamispäätöksiä on tehty selvästi enemmän vuosina 2017 ja 2018 kuin 2016.

5.1.2. Kansainvälinen suojelu

Vuoden 2015 turvapaikkatilanne on heijastunut vieläkin turvapaikkayksikön toimintaan. Tuolloin maahan tulleet turvapaikanhakijat ovat tehneet aktiivisesti uusintahakemuksia, joiden määrä nousi edellisestä vuodesta ollen 47 % koko vuoden hakemuksista.

Hallintotuomioistuimissa käsittelyssä on edelleen suuri määrä valituksen tehneitä, jotka ovat tulleet turvapaikanhakijoina vuonna 2015. Hallintotuomioistuimista osa valituksista kumotaan ja asiat palaavat uudelleen viraston käsittelyyn. Asiaan vaikuttaa myös poliisin hankaluudet saada poistettua lainvoimaisen maasta poistamispäätöksen saaneita henkilöitä.

Turvapaikkayksikön henkilöstömäärä oli vuoden 2018 alussa samansuuruinen kuin edellisellä vuotena. Henkilöstömäärä on kuitenkin vuoden kuluessa vähentynyt ja lisärekrytointejakin on jouduttu tekemään. Vuoden lopulla on valmisteltu vielä suu-rehkoa lisärekrytointia vuoden 2019 alkupuolelle.

Prosessit ovat pitkittyneet, kun kielteisen päätöksen saaneet ovat valittaneet hallinto-oikeuksiin ja jo turvapaikkapäätöksen saaneet ovat tehneet runsaasti uusintahakemuksia. Hallintotuomioistuin ratkaisukäytännön mukaisesti edellytetään yhä tarkemmin ja laajemmin asioiden selvittämistä ennen päätöksentekoa.

Turvapaikkayksikkö jatkoi toimintaansa viidellä paikkakunnalla: Helsinki, Lappeenranta, Raisio, Kuhmo ja Oulu.

Yksikkö jatkoi samalla organisaatiolla, johon kuului turvapaikkahakemusten käsittelyssä (puhuttelu ja päätöksenteko) aluevastuuperiaate ja alueet oli jaettu tulosalueisiin ja näissä tiimeihin. Oikeus- ja tukipalvelut, kiintiöpakolaisasiat sekä kansainvälisen suojeluaseman lakkauttamis-, peruuttamis-, jatkolupa- ja karkottamisasiat kuten myös matkustusasiakirja-asiat oli vastuutettu omille tulosalueilleen.

Turvapaikkayksiköllä on ollut tiivistä yhteistyötä toimialansa osalta pohjoismaisten maahanmuuttovirastojen ja EASOn kanssa. EASOn tukitoimintaan Italiassa, Kreikassa ja Kyproksella yksiköstä on osallistunut yhteensä 16 asiantuntijaa kukin noin kahden kuukauden ajan (Kreikassa 9 henkilöä, Italiassa 6 henkilöä ja Kyproksella 1 henkilö).

Kiintiövalinnat on toteutettu kohdentamispäätöksen mukaisesti. EU-sitoumukset, joiden täytäntöönpanoon on käytetty kansallista pakolaiskiintiötä, on toimeenpantu ja täytetty määräajassa. Kuntasijoitukset ovat sujuneet hyvin ja ongelmitta. Vuonna 2018 Suomeen valittiin YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n esitysten perusteella kiintiöpakolaisia seuraavasti: Turkista valittiin syyrialaisia pakolaisia yhteensä 525 ja

Sambiasta kongolaisia yhteensä 125. Sekä syyrialaisilla että kongolaisilla oli vahva kansainvälisen suojelun ja uudelleensijoittamisen tarve. Lisäksi asiakirjojen perusteella valittiin 100 ns. hätätapausta, joilla oli kiireellinen uudelleensijoituksen tarve. Suomi vastasi EU:n vetoomukseen henkilöiden nopeasta uudelleensijoittamisesta Libyasta ja Nigeristä ja valitsi 70 hätätapausta Libyasta Nigeriin evakuoituista pakolaisista. Loput 30 hätätapausta valittiin eri valtioista. Hätätapaukset valittiin UNHCR:n esityksen mukaisesti.

Turvapaikka-asioissa viranomaisyhteistyö on jatkunut kiinteänä. Turvapaikkayksikön johdolla on jatkanut toimintaansa turvapaikka-asioiden operatiivinen yhteistyöryhmä, johon osallistuu sisäministeriön hallinnonalan viranomaisia.

Turvapaikkayksikkö on sijoittanut kolme asiantuntijaa KRP:n tupa-toimintoon, jossa selvitetään hakijoiden taustoja, välitetään tietoa viranomaisten välillä ja suoritetaan tietynlaista riskiarviointia.

5.1.3. Kansalaisuusasiat

Suomen kansalaisuutta hakivat eniten venäläiset, somalialaiset, irakilaiset, virolaiset ja afganistanilaiset. Kansalaisuushakemusten määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna noin kymmenellä prosentilla (11 676; v. 2017 määrä oli 10 704). Kansalaisuuden sai joko hakemuksesta tai ilmoituksesta 9 610 henkilöä. Kielteisten hakemuspäätösten osuus oli noin 16 prosenttia. Yleisin syy kielteiseen päätökseen oli joko puutteellinen kielitaito (28,8 %) tai epäselväksi jäänyt henkilöllisyys (14,8 %) kuten edellisenä vuonnakin. Kansalaisuushakemusten keskimääräinen käsittelyaika laski 171 vuorokauteen, kun se vuonna 2016 oli 224 vuorokautta. Toimintaa tehostettiin uudistamalla kansalaisuusasioiden vireille tulovaihetta hyödyntäen UMA:n toiminnallisuutta ja automaattisia rekisteritarkistuksia.

Kansalaisuusyksiköstä sijoitettiin vuoden 2018 alusta yksi kansalaisuusasioiden asiantuntija KRP:n ns. turvapaikkatoimintoon aivan samalla tavoin ja samantyyppisiin tehtäviin kuin turvapaikkayksiköstä.

5.1.4. Vastaanotto toiminta

Vaikka uusien turvapaikanhakijoiden määrän ja vastaanottojärjestelmän kokonaisasiakasmäärän vähentyminen oli merkittävää ja vastaanottoyksikön työmäärä ja -paine sinänsä alkoivat normalisoitua vuoden 2015 jälkeen jälkihoidon edistyessä, piti yksikön tulosalueiden toimintakentän luonteen muuttuminen työntekijät edelleen täysimääräisesti työllistettyinä.

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton piirissä olleiden henkilöiden määrä jatkoi laskuaan 13 100 henkilöstä 10 680 henkilöön. Tämän seurauksena vastaanottokapasiteettia sopeutettiin edelleen alaspäin n. 2 400 paikalla yksiköitä lakkauttamalla ja kapasiteetteja supistamalla. Kolme vuotta jatkunut voimakas kapasiteetin sopeuttaminen alaspäin keskusten lakkauttamisineen löi oman leimansa vastaanottokustusten toimintaympäristöön ja työllisti osaltaan vastaanottoyksikön substanssitulosalueita ja tilannekeskusta.

Vastaanottojärjestelmän kustannustehokas sopeuttaminen yhdessä kapasiteetin korkean käyttöasteen, suhteellisen suuren yksityisesti majoittuneiden määrän sekä tiivistyneen talouden ohjauksen ja seurannan kanssa vaikuttivat keskeisesti koko järjestelmän valtakunnallisen majoitusvuorokauden keskihinnan suotuisan kehityksen jatkumiseen. Asetettu tavoite 55 € (sisältää alv) alitettiin selvästi, keskihinnan ollessa 48 € (42 €, alv 0). Tämä taloudellinen tuloksellisuus oli linjassa yksikön toiminnan muidenkin osa-alueiden toiminnan tuloksellisuuden kanssa.

Vastaanottoyksikön organisaatiota ja toimintatapoja kehitettiin ja vakiinutettiin edelleen Helsingin säilöönottoyksikön liityttyä 1.1.2018 alkaen uudeksi tulosalueeksi. Tämän myötä vastaanottoyksikkö käsittää 5 tulosaluetta: sisällön ohjaus ja kehittäminen, vastaanottokapasiteetti ja valmius, Joutsenon vastaanottokeskus, Oulun vastaanottokeskus ja Helsingin säilöönottoyksikkö sekä tilannekeskus -tiimi. Yksikön perustyöntekijämäärä käsitti reilut 180 henkeä, kokonaismäärän ollessa hanketyöntekijät mukaan lukien yli 200 henkeä. Helsingin emoyksikön 26 vakanssista vain 8 vakanssin ollessa vakainaisia, viraston syksyn linjauksen mukaisesti yksikön vakainasten työntekijöiden lukumäärä on määrä nousta 20:een vuoden 2019 alussa.

Vastaanotto- ja säilötoiminnan keskipitkän aikavälin suunnittelutoimintaan alettiin kiinnittää enenevässä määrin huomiota tilanteen vakiintuessa. Näin ollen vastaanottoyksikössä hahmoteltiin alustavasti vastaanoton tavoitetilaa 2020 ja siihen liittyen erityisesti pääkaupunkiseudun vastaanottojärjestelyitä. Vastaavasti Senaatin kanssa perustettiin säilöönoton tilakonseptihanke, jossa hahmotellaan myös ratkaisuja pääkaupunkiseudun säilöjärjestelyiksi vuodesta 2022 eteenpäin.

Sisällön ohjaus ja kehittäminen

Sisällön ohjaus ja kehittäminen – tulosalueen keskeisenä tavoitteena oli luoda edellytyksiä ja varmistaa, että vastaanottokeskukset järjestävät turvapaikanhakijoille vastaanottopalvelut ja muun vastaanottoon kuuluvan toiminnan asianmukaisesti, laadukkaasti ja yhdenvertaisesti. Tavoitteen mukaista toimintaa toteutettiin laajalaisesti vastaanottokeskuksille laaditun valvontaohjelman toimeenpanoa jatkamalla ja koulutuksilla, kirjallisilla ohjeistuksilla, keskustusten työntekijöitä ohjaamalla erilaisissa asioissa ja asiakastapauksissa sekä erilaisilla jälkikäteisvalvonnallisilla toimilla. Valvonnan näkökulmasta vastaanottokeskusten toiminta oli pääasiassa asianmukaista. Valvontaohjelman toimeenpanosta laadittiin valvontaraportti.

Vastaanottokeskustoimintaa kehitettiin monilta osin sekä yksikön omasta toimesta että yksikön hallinnoimissa monissa hankkeissa. Keskusten laatimaan omavalvontasuunnitelmaan otettiin käyttöön uusi sähköinen alusta. Vastaanottokeskusten ja koko vastaanottojärjestelmän turvallisuustyötä kehitettiin ottamalla käyttöön uusi turvallisuuspoikkeamien raportointimalli. Vastaanottokeskusten sosiaalipalvelujen parantamiselle luotiin edellytyksiä henkilöstön pätevyysmäärittelyä tarkentamalla ja sosiaalityöntekijöiden roolia korostamalla. Yleistä oikeudellista neuvontaa, työ- ja opintotoimintaa sekä osaamisen kartoittamista alettiin kehittää ONE- ja OSAKA -hankkeissa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa jatkettiin turvapaikanhakijoille suunnatun alkuterveystarkastuksen kehittämistä TERTTU -hankkeessa ja lasten ja lapsiperheiden auttamistyötä Suomen Mielenterveysseuran kanssa Lapset puheeksi vastaanottopalveluissa -hankkeessa. Vastaanottokeskuksissa käytössä olevaa Umarek -tietojärjestelmää kehitettiin myös edelleen. Toimintavuoden aikana osallistuttiin useisiin yhteistyökumppanien hankehakemuksiin ja haettiin itse AMIF -

hankerahoitusta yhteen hankkeeseen - Psykye -mielenterveystyön osaamisen kehittäminen.

VAPA2-hankkeessa toteutettiin ja kehitettiin edelleen vapaaehtoisen avustetun paluun toimintaa. Palaajien määrän laskeva trendi kuitenkin voimistui, vuoden aikana oli 646 paluuta. Työ hankkeessa oli osin haasteellista paluuhaluuden ollessa selvästi hiipumassa keskeisten kohderyhmien osalta. Tämän kehityksen mahdollisti turvapaikan haku uudelleen. Uutena vapaaehtoisen paluun hankkeena aloitettiin ulkoministeriön kanssa AUDA -hanke, jossa painopiste on paluumaassa tapahtuvassa seurannassa, monitoroinnissa ja tiedottamisessa. Tulosalue osallistui omalta osaltaan myös yhteiseurooppalaiseen AMIF -rahoitteen ERRIN (European Return and Reintegration Network 2018-2020) hankkeen toimintaan, jossa kehitetään paluun ja uudelleenkotoutumisen toimia jäsenmaissa.

Vapaaehtoisen avustetun paluun palaajamäärä/v 2016 - 2018

	2016	2017	2018
Palanneiden määrä	2 113	1 422	646

Sisällön ohjaus ja kehittäminen – tulosalueen tehtävät ja tulosalueen työntekijöiden tehtävänkuvat vakiintuivat toimintavuoden aikana. Aktiivista osallistumista erilaisiin vastaanottotoimintaan liittyviin verkostoihin ja työryhmiin jatkettiin Suomessa ja kansainvälisesti. Vuonna 2017 valtakunnallisesti kilpailutettujen vastaanottokeskusten ulkopuolelta hankittavat turvapaikanhakijoiden perusterveydenhuollon palvelujen käyttöönnottoon suoritettiin yhdessä keskusten ja näiden palveluntuottajien kanssa.

Tavoitteena oli jatkaa yksikön substanssien valvontaohjelmien tuottamista laatimalla valvontaohjelmat säilöönottoyksiköille ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmälle. Tämä tavoite ei toteutunut vaan se siirtyi eteenpäin toimintavuodelle 2019. Toimintaan oli myös määrä laatia toimintavuoden aikana toteutunutta enemmän kirjallista ohjeistusta. Myös tavoitteena ollut turvapaikanhakijoiden Pre Paid -kortin käytön laajentaminen pilotointi vaiheesta siirtyi vuodelle 2019 mm. kortin normatiiviseen käyttöinfrastruktuuriin liittyvien selvittelyjen ja ongelmien vuoksi.

Luvan saaneiden kuntiin siirtymisen tehostamista ja ohjauksen yhteensovittamista jatkettiin yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön, ELY -keskusten ja sisäministeriön kanssa. Kuntapaikkajärjestelmään liittyvästä problematiikasta; määrät, sijainnit, kohtaanto -ongelmat johtuen, oli vastaanottokeskuksilla edelleen iso rooli kuntaan siirtymisen mahdollistamisessa. Käytännössä valtaosa oleskeluluvan saaneista henkilöistä siirtyi kuntiin edelleen muuten kuin kuntapaikkajärjestelmän kautta. Kuntaan siirtymisen tavoiteaika oli 60 vrk toteuman ollessa 72 vrk.

Vastaanottokeskuksista kuntaan siirtyneet 1.1. - 31.12.2018

Vastaanottokeskusten avustama kuntaan muutto	676
ELY-keskuksen kuntaan osoitus	548
Itsenäinen kuntaan siirtyminen	1254
Yksityismajoituksesta kuntaan muutto	469
Yhteensä	2947

Vastaanottokapasiteetti ja valmius

Turvapaikanhakijoiden määriä koskeva arviointi- ja ennustetoiminta vakiinnutettiin vuoden 2018 aikana. Toimintaan osallistui vastaanottoyksikön ohella usea viraston yksikkö. Tämä palveli mm viraston toiminnan ja talouden suunnittelua sekä vastaanottokapasiteetin säätelyä. Uusia turvapaikanhakijoita tuli Suomeen hieman ennustetta vähemmän, mutta uusintahakemusten määrä pysyi edelleen korkealla tasolla. Vastaanottojärjestelmästä poistuneiden määrä oli hieman ennakoitua pienempi. Koska turvapaikanhakijoiden tilanteissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia, onnistuivat ennusteet hyvin.

Vastaanottokapasiteettia vähennettiin edelleen niin, että kokonaiskapasiteetista poistui noin neljännes eli noin 2 400 paikkaa. Yksityismajoittujien määrä tasoittui vuoden aikana noin 35 prosentin tasolle kirjoilla olevista turvapaikanhakijoiden määrästä.

Vastaanottokeskusten määrä ja kokonaiskapasiteetti toimintavuosien 2017–2018 lopussa sekä kapasiteetin keskimääräinen käyttöaste vuosina 2017–2018

	2017	2018
Vastaanottokeskusten määrä, kaikki yksiköt	56	49
Vastaanoton kokonaiskapasiteetti	10 300	7 900
Keskimääräinen käyttöaste; % kaikki yksiköt	93	88

Yksityisesti majoittuneiden määrä ja suhteellinen osuus kaikista asiakkaista toimintavuosien 2017 – 2018 lopussa

	2017	2018
Yksityisesti majoittuneiden määrä	4 230	3 720
Yksityisesti majoittuneiden suhteellinen osuus; %	32	35

Alaikäisyksiköiden osalta jatkui myös kapasiteetin laskeva trendi. Tämä trendi on ollut voimakas vuosina 2016 - 2018, mikä alkoi haastaa jo valmiutta. Kun enimmillään alaikäisyksiköiden lukumäärä oli vuonna 2016 (toiminnassa mukana olleet 20 kansanopistoa mukaan lukien) 102 yksikköä ja kirjoilla oli yli 2 600 alaikäiseksi ilman huoltajaa rekisteröityä henkilöä, laski yksiköiden lukumäärä nyt toimintavuoden aikana 8:sta 6:een, asiakasmäärän laskiessa vastaavasti 96:sta 68:een.

Vastaanottokeskusten lakkautuksia ohjattiin ja valvottiin niin, ettei valtiolle koitunut kiinteistöistä ja materiaalista asiattomia ja tai kohtuuttomia korjaus- tai ennallistamiskustannuksia. Vastaanottokeskusten lakkautukset kohdistettiin kalliimpiin keskuksiin, sikäli kuin vastaanottojärjestelmän toiminnalliset edellytykset ja sopimukset sen mahdollistivat. Vastaanottokeskuksissa olevan valtion irtaimiston ja käyttöomaisuuden ohjeistus uusittiin.

Vuoden aikana toteutettiin vastaanottotoiminnan uuden kapasiteetin kilpailutus ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten yksiköiden osalta. Aikaisemmin 2017 pilotoidusta Uttamaata koskeneesta puitejärjestelykilpailutuksesta saatujen kokemusten nojalla jalostettiin aikuis- ja perhekapasiteetin kilpailutusmallia, minkä myötä aikuis- ja perheyksiköiden kilpailutus laajennettiin koko maata koskevaksi vuoden 2018 lopulla. Uusia yksiköitä ei kuitenkaan perustettu laskevien asiakasmäärien trendin vallitessa.

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton valtakunnallista valmiussuunnitelmaa päivitettiin huomioiden mahdolliset tulevat lakimuutokset ja em. kilpailutus sekä turvapaikaprozessissa toteutetut muutokset. Vastaanottokeskusten valmiussuunnitelmat

päivitettiin ja tarkastettiin. Vastaanottokeskusten ja järjestelykeskusten perustamista koskevaa ohjeistusta laadittiin. Syyskuussa 2018 pidettiin Etelä-Karjalassa järjestelykeskusharjoitus, jonka tuloksena osaamista kehitettiin ja saatiin päivitettyä mahdollisten järjestelykeskusten perustamissuunnitelmat. Maahanmuuttoviraston valmiussuunnitelma päivitettiin.

Tilannekeskus

Vuonna 2018 vastaanottoyksikön tilannekeskuksen rooli ja status yhtenä keskeisenä maahanmuuttoon liittyvän tilannekuvan tuottajana ja ylläpitäjänä vahvistui entisestään. Tilannekuvaraporttien ja tilastojen määrää lisättiin ja niiden sisältöjä ja ulkoasuja muokattiin ja uudistettiin. Uusiksi seurannan kohteiksi otettiin mm. turvapaikanhakijoiden jättämien uusintahakemusten sekä valitusvaiheessa olevien hakemusten määrän kehitys. Vastaanoton tilannekuvaa laajennettiin ottamalla mukaan mm. säilöönoton tilastoja. Syksyllä tilannekeskuksessa ryhdyttiin tuottamaan kuukausittain oleskelulupa-asioiden yleistä tilannekuvaa sekä työperusteisten oleskelulupahakemusten tilannekuvia.

Viranomaisyhteistyötä ja verkostoitumista eri toimijoiden kanssa jatkettiin ja kehitettiin mm. lisäämällä eri toimijoille suunnattua tiedottamista. Valmiuden ja varautumisen näkökulmaa lisättiin tiivistämällä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa mm. rajavartiolaitoksen kanssa. Tilannekeskus osallistui syyskuussa Joutsenossa järjestettyyn järjestelykeskusharjoitukseen ja vahvasti osaamistaan mahdollisen laajamittaisen maahantulon varalta laatimalla tällaisia tilanteita varten valmiussuunnitelman ja organisoitumismallin.

Tilannekeskuksen eräs keskeinen tehtävä on toimia vastaanottokentän kontaktipisteinä ja vastaanottokapasiteetin käyttöä ja asiakassiiroja koordinoivana tahona. Asiakasvirtoja ohjattiin käyttöasteiden tasaamiseksi niin aikuis- kuin alaikäisyksiköissäkin ja aiempien vuosien tapaan tilannekeskus suunnitteli ja koordinoi lakkautuneiden yksiköiden asiakkaiden siirrot uusiin keskuksiin. Uusia turvapaikanhakijoita siirrettiin Helsingistä muihin transit -keskuksiin käsittely- ja puhuttelujonojen tasaukseksi. Keväällä otettiin käyttöön uusi sähköinen järjestelmä vastaanottokeskusten tapahtumailmoitusten raportointiin. Tilannekeskus oli mukana järjestelmän kehittämässä ja se vastaa ilmoitusten käsittelystä ja raportoinnista.

Joutsenon vastaanottokeskus

Uusien turvapaikanhakijoiden maltillinen määrä näkyi myös Joutsenon vastaanottokeskuksessa vuoden 2018 aikana. Suuria asiakasmäärien lisäyksiä ei vuoden aikana ollut, mutta asiakasprofiilien muutos toi kuitenkin joitakin muutoksia keskuksen arkeen. Venäläistaustaiset turvapaikanhakijat tulivat esiin keskuksen suurimpana asiakasryhmänä vuoden aikana. Heitä oli ajoittain yli puolet keskuksen asiakaskunnasta. Myös perhemajoitukselle oli lisääntynyttä tarvetta koko vuoden aikana, yksin olevien miesasiakkaiden määrän ollessa suhteessa pienempi edellisiin vuosiin verrattuna. Näin ollen vastaanottokeskus kohdisti vuoden aikana voimavarojaan erityisesti perhepainotteisen asiakasprofiilin tarpeisiin ja otti vuoden aikana käyttöön erityisen perheohjaajan roolin.

Keskuksen asiakasprofiilista johtuen keskuksen transit -toiminta oli alkuvuoden aikana hiljaista, mutta alkoi vuoden loppua kohden vilkastua.

Joutsenon vastaanottokeskus jatkoi tiivistä yhteistyötä vastaanottoyksikön kanssa vastaanottotoimintaan, säilöönottotoimintaan ja ihmiskaupan uhrien auttamiseen liittyen. Yhteistyön eräs konkreettinen osoitus ja saavutus oli syyskuussa Joutsenon vastaanottokeskuksessa pidetyn järjestelykeskusharjoituksen valmistelu ja toimeenpano. Harjoituksessa harjoiteltiin ensimmäisen kerran järjestelykeskuksen perustamista sekä käytännön toimintaa yhteistyössä eri viranomaisten kanssa. Harjoitukseen osallistui lähes 150 virkamiestä usealta eri hallinnonalalta tai viranomaistaholta sekä saman verran avustajia.

Vastaanottokeskus jatkoi tiivistä alueellista sidosryhmäyhteistyötä niin eri viranomaisten kuin myös kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Viranomaisyhteistyö painottui kuntapaikkayhteistyön ohella etenkin alueelliseen valmiussuunnitteluun, jonka osana toteutettiin mm. edellä mainittu järjestelykeskusharjoitus.

Joutsenon säilöönottoyksikkö jatkoi toimintaansa jo vakiintuneena osana vastaanottokeskusta sekä valtakunnallista säilöönottojärjestelmää. Säilötoiminnan keskeisin tavoite oli säilöönottoyksikön vuonna 2017 aloitetun laajennuksen toimeenpano ja tämä tavoite saatiin toteutetuksi tammikuun aikana. Laajennuksen myötä säilöönottoyksikön paikkamäärä nousi alkuperäisestä 30 asiakaspaikasta 67 asiakaspaikkaan. Säilöönottoyksikön laajennus toi mukanaan uusia monikäyttöisiä tiloja asiakastyöhön sekä paransi huomattavasti henkilökunnalle varattujen tilojen määrää ja laatua. Uudet asiakaspaikat olivat vuoden alussa käytössä, mutta toimintavuoden edetessä säilöönottoyksikön asiakaspaikkojen käyttöasteessa nähtiin myös vaihteluita. Toimintavuoden kokonaiskäyttöasteeksi muodostui 60,2 %. Säilöönottoyksikkö osallistui vuoden aikana myös Schengen -arviointiin, jossa tarkoituksena oli selvittää, vastaako Suomen paluujärjestelmä paluudirektiivin vaatimuksia.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän palveluiden piirissä olevien henkilöiden määrä kohosi yli 400:n. Auttamisjärjestelmä pyrki vastaamaan kasvaneeseen palvelutarpeeseen muun muassa resurssilisäyksellä pääkaupunkiseudulla ja olemassa oleva resurssien ylläpitämisellä muualla maassa. Auttamisjärjestelmä teki vuoden aikana yhteistyötä asiakasasioissa muun muassa kolmannen sektorin toimijoiden, poliisin, rajavartiolaitoksen, vastaanottokeskusten ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Auttamisjärjestelmän virkamiehet kouluttivat ja jakoivat asiantuntemustaan sekä kotimaassa että ulkomailla.

Auttamisjärjestelmä jatkoi syksyllä 2017 aloitetun ISF -rahoitteen IHME -hankkeen toimeenpanoa. Hankkeen puitteissa uudistettiin ja lanseerattiin kesäkuussa uudet ihmiskauppa.fi -sivut ja annettiin hankesuunnitelman mukaisesti ihmiskauppaan liittyvää koulutusta esitutkintaviranomaisille eri puolilla Suomea mm. poliisiammattikorkeakoululla, yhdellätoista poliisilaitoksella, raja- ja merivartiokoululla sekä neljässä rajavartiostossa. Tähän mennessä koulutuksiin on osallistunut lähes 750 henkilöä. Esitutkintaviranomaisille on rakennettu myös Moodle -ympäristössä toimiva koulutusmoduuli joka valmistuu lopullisesti vuoden 2019 aikana. Hankkeeseen liittyvä lapsikauppatutkimus käynnistettiin vuoden aikana yhteistyössä HEUNI:n kanssa ja sen arvioidaan valmistuvan alkuvuodesta 2019.

Oulun vastaanottokeskuksen eri yksiköiden asiakasmäärät vähenivät pääsääntöisesti edellisvuodesta, mikä näkyi yksiköiden käyttöasteissa. Poikkeuksen tästä teki transit -yksikkö, jonka käyttöaste pysyi varsin korkeana. Osana vastaanottojärjestelmän valtakunnallisia sopeuttamistoimia tukiasumisyksikön asiakaspaikkamäärä pudotettiin 1.10.2018 alkaen 14:sta 7 paikkaan. Muutoin yksiköiden kapasiteetit pysyivät ennallaan.

Oulun transit -yksikkö majoitti edelleen muualta Suomesta Ouluun turvapaikkapuhutteluun tulevia asiakkaita tukien näin Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikön Oulun alueyksikön puhuttelutoimintaa. Syksyllä transit -toiminta vilkastui ja asiakkaat vaihtuivat aiempaa nopeammin 20.7.2018 voimaan astuneen turvapaikkahakemusten käsittelyaikavelvoitteen myötä. Vuoden 2017 aikana EU:n sisäisenä siirtolona tulleet asiakkaat saivat oleskeluluvat ja siirtyivät kuntiin vuoden 2018 aikana.

Aiempien vastaanottokeskusten lakkautusten myötä lakkautetuista vastaanottokeskuksista Oulun vastaanottokeskuksen kirjoille ja palveluihin siirtyneet yksityismajoitusasiakkaat pysyivät suurelta osin edelleen järjestelmässä. Näin yksityismajoitusasiakkaiden määrä pysyi korkeana, n. 200:ssa koko toimintavuoden ajan. Yksityismajoittujien parissa käynnistetty määräaikainen ohjaustyö palvelutarpeiden kartoittamiseksi päättyi kesällä. Kohdennetulle ohjaustyölle todettiin olevan tarvetta ja Oulun vastaanottokeskus esitti henkilöstöresurssin lisäystä vuoden 2019 talousarvioon yksityismajoitusasiakkaiden palveluihin.

Erityisesti alaikäisyksikössä ja Pudasjärven vastaanottokeskuksessa henkilöstön työotteessa painottui psykososiaalinen tukityö asiakkaiden psyykkisen tilanteen ja jaksamisongelmien vuoksi. Transit -yksikön asiakaskunnassa taas oli erittäin paljon lapsiperheitä, mikä näkyi palveluiden tarpeessa.

Oulun vastaanottokeskuksen hallinnoima Turva-hanke eteni hankesuunnitelman mukaisesti. Hankkeen tarkoituksena on turvapaikanhakijoiden perus- ja ihmisoi-keuskäsityksen edistäminen sekä väkivaltaa ehkäisevien työmenetelmien kehittäminen vastaanottotyössä. Hankkeelle haettiin jatkoaikaa 31.5.2019 saakka. Oulun vastaanottokeskus osallistui lisäksi aktiivisesti Lapset puheeksi -hankkeeseen, THL:n ja Maahanmuuttoviraston TERTTU -hankkeeseen, Pre Paid -kortin pilotointiin sekä OSAKA- ja ONE -hankkeisiin.

Keväällä 2018 Maahanmuuttovirasto selvitti maan kolmannen säilöönottoyksikön perustamismahdollisuutta Ouluun. Tämän myötä päädyttiin siihen, että Oulun vastaanottokeskukseen rakennetaan monitoimitilat, jotka palvelevat normaalioloissa vastaanottokeskuksen perustoiminnan tarpeita, mutta jotka ovat tarvittaessa nopeasti muutettavissa 30-paikkaiseksi säilöönottoyksiköksi. Muutostyöt jatkuvat vuodelle 2019.

Oulun vastaanottokeskus teki toimintavuoden aikana laajasti yhteistyötä eri viranomaisten, yksityisten palveluntuottajien sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Helsingin säilöönottoyksikkö

Helsingin säilöönottoyksikön toimintavuosi 2018 uudessa hallinnollisessa toimintaympäristössä oli ydintehtävien toteutumisen kannalta tulokellinen toimintavuosi. Yksikkö panosti erityisesti toimintansa vakiinnuttamiseen valtion maahanmuuttohal-

linnon uutena osana ja vastaanottoyksikön tulosalueena, sovittaen yhteen toimintansa erityistarpeet virastotason prosesseihin ja varmistaen lakisääteisen tehtävänsä häiriöttömän jatkuvuuden.

Toimintavuoden erityispiirteinä olivat toiminnan korostunut transit -luonne ja nopeutunut asiakaskierto, vuosittaisen kokonaisasiakasmäärän nouseva trendi sekä muutokset asiakasprofiilissa. Vuonna 2018 Helsingin säilöönottoyksikössä kirjattiin n. 1 200 asiakasrekisteröintiä, kapasiteetin kokonaiskäyttöasteen ollessa 81 %. Säilöön otettujen joukossa oli kasvavassa määrin haastavia asiakkaita. Näin ollen mm. terveydenhuollon kysymykset nousivat entistä selvemmin ohjaus- ja valvontatyön rinnalle toiminnan keskiöön.

Asiakasprofiili sekä lisääntyneet työtehtävät loivat muutospainetta henkilöstömitoitukselle ja säilöönoton olosuhteille. Lisäksi uusien hallinnollisten reunaehto- ja vaikutukset muuttuneiden menettely- ja toimintatapojen muodossa ja ongelmat työvoiman järjestämisessä aiheuttivat ajoittaista kuormitusta työyhteisölle. Vuoden aikana 38 henkilöä käsittävällä tulosalueella työskenteli 20 virkamiestä ilman aiempaa kokemusta säilötoiminnasta ja -työstä.

Yhteistyötä Joutsenon säilöönottoyksikön kanssa tiivistettiin vuonna 2018 merkittävästi ja käynnistettiin keskeisten prosessien ja ohjeiden yhdenmukaistamisprosessi. Vuoden aikana vaihdettiin myös kaikki keskeiset ulkoiset tukipalvelutuottajat - ruokahuolto-, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut - ja muutettiin toimitilojen hallinnan järjestelyt. Yksikkö osallistui aktiivisesti mm. valtakunnalliseen säilötoiminnan tilakonseptihankkeeseen sekä rakensi ja ylläpiti aktiivisesti suhteita sidosryhmiin viranomaisyhteistyökentässä sekä kansalaisyhteiskunnassa.

5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Sisäministeriön ja Maahanmuuttoviraston välisessä tulossopimuksessa Maahanmuuttovirastolle asetettiin taulukossa (kappaleen alaosassa) olevat tulostavoitteet vuodelle 2018.

Maahanmuuttovirastossa vireille tulleiden asioiden määrä kasvoi vuoteen 2017 verrattuna n. 5 %. Eniten kasvua oli ensimmäisten oleskelulupa-, kansalaisuus- ja EU-oleskeluoikeus asioiden kohdalla. Vuonna 2018 maahanmuuttovirastossa ei pystytty tekemään yhtä paljon päätöksiä kuin oli vireille tulleita asioita. Tähän on vaikuttanut se, että henkilöstöresursseja ei ollut tarpeeksi käytettävissä. Maahanmuuttovirasto rekrytoi uusia työntekijöitä, mutta uudet työntekijät vaativat perehdyttämistä, joka on pois päätöksenteosta ja uusien työntekijöiden työpanos ei ole heti tehokkaassa käytössä.

Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa -mittarissa (laintulkinta- tai menettelyvirheiden osuus kaikista valitustuomioistuimien ratkaisuista, tavoite alle 95 %) tulostavoite saavutettiin, valitus hyväksyttiin vain 3,1 prosentissa tapauksista.

Työntekijän ensimmäistä oleskelulupaa koskevissa asioissa Maahanmuuttoviraston keskimääräinen käsittelyaika oli 61 vuorokautta tavoitteen ollessa 30 vrk. Tavoitteeseen ei aivan päästy, mikä johtui hakemusten määrän kasvusta ja muiden hakemusten priorisoinnista.

Opiskelijoiden keskimääräinen oleskeluluvan käsittelyaika 25 vrk alitti tavoitteen, joka oli 30 vrk.

Perhesidehakemusten lakisääteinen enimmäiskäsittelyaika on yhdeksän kuukautta (270 vrk) laskettuna hakemuksen vireillepanosta sen tiedoksi antamiseen. Keskimääräinen käsittelyaika oli 165 vuorokautta, mutta perhesidehakemusten 12 eri hakuperusteessa keskimääräiset käsittelyajat vaihtelivat melko paljon. Tavoitteeseen päästiin, mutta yksittäisiä enimmäiskäsittelyajan ylityksiä oli paljon, mikä aiheutti kanteluja laillisuusvalvojille sekä hallintokanteluja.

Jatko-oleskelulupa-asioissa päästiin tavoitteeseen, kun taas turvapaikkahakemusten käsittelyaika oli pidempi kuin mitä oli asetettu tavoitteeksi. Tähän vaikutti se, että prosessit ovat pitkittyneet, kun kielteisen päätöksen saaneet ovat valittaneet hallinto-oikeuksiin ja jo turvapaikkapäätöksen saaneet ovat tehneet runsaasti uusintahakemuksia. Hallintotuomioistuiminen ratkaisukäytännön mukaisesti edellytetään yhä tarkemmin ja laajemmin asioiden selvittämistä ennen päätöksentekoa.

Kansalaisuushakemusten päätöksenteossa käsittelyaika alitti sille asetetun tavoitteen. Tähän on päästy toimintaa tehostamalla uudistamalla kansalaisuusasioiden vireille tulovaihetta hyödyntäen UMA:n toiminnallisuutta ja automaattisia rekisteritarkistuksia.

Tulostavoite	Yksikkö	2016	2017	2018	Tavoite 2018
Yhteiskunnallinen vaikutavuus					
Maahanmuuttovirastossa vireille tulevat asiat	kpl	139 567	134 619	141 193	143 214
Maahanmuuttovirastossa ratkaistut ¹ /vireille tulleet (%)	%	72 %	106 %	98 %	110
Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa	%	97,5	96,8	96,9	>95
Vastaanottokeskusten käyttöaste ksm.	%	87	93	88	90
Kuntaan sijoitetun odotusaika vastaanottokeskuksissa oleskelupäätöksestä laskien ksm. enintään (vrk)	vrk	102	93	72	60
Toiminallinen tuloksellisuus					
Tuottavuuden kasvu (päätöksiä/htv)	kpl	124	157	140	183
Oleskelulupapäätökset ja maastapoistamispäätökset/htv	kpl	385	452	465	455
EU-kansalaisten rekisteröinti/htv	kpl	-	692	890	630

Turvapaikkapäätöksiä	kpl	28 208	9 418	6 379	9 600
Turvapaikkapäätöksiä/htv	kpl	58	54	38	55
Kansalaisuuspäätöksiä/htv	kpl	267	280	302	291
Päätöksen hinta (OKA)/ ensimmäinen oleskelulupapäätös	€	279	315	325	300
Päätösten hinta (OKA)/ jatko-oleskelulupapäätös	€	-	178	241	190
Päätöksen hinta (OKA)/ turvapaikkapäätös	€	1584	1841	2702	1650
Päätöksen hinta (OKA)/ kansalaisuushakemuspäätökset	€	407	360	456	390
Turvapaikkahakijoiden vastaanoton keskimääräiset kust/asiakas/€/vrk (sis. alv)	€	65	55	48	55
Käsittelyajat					
Työntekijän oleskeluluvan keskimääräinen käsittelyaika Migrissä, ksm	vrk	23	40	61	30
Opiskelijan oleskeluluvan käsittelyaika ksm.	vrk	18	19	25	30
Perheen yhdistämistä koskevien oleskelulupahakemusten käsittelyaika enintään	vrk	122	144	165	270
Jatko-oleskelulupien käsittelyaika enintään	vrk	69	74	70	55
Turvapaikkahakemusten käsittelyaika ksm	vrk	264	364	237	120
Kansalaisuushakemusten käsittelyaika ksm	vrk	301	224	171	270
Maahanmuuttoviraston asiakastytyväisyys (palvelupisteet)	asteikko 1-5			4	4
Voimavarojen hallinta					
Toimintamenorahoitus	1 000 €	83 786	57 850	49 750	49 750
HTV-määrä	kpl	770	801	984	795
Työtytyväisyysindeksi	ind	3,5	3,6	3,6	3,6
Sairauspoissaolot (enintään)	htp/HTV	7,8	9,1	9,6	10
Johtajuusindeksi	ind	3,3	3,5	3,5	3,5
Tilatehokkuus	m2/htv	25	21	11	23

¹ Sisältää tekniset käännyttämispäätökset

* Keskimääräisten käsittelyaikojen laskenta aloitetaan kansalaisuus- ja oleskelulupa-asioissa siitä, kun asiakas on käynyt tunnistautumassa palvelupisteessä tai Suomen edustustossa ja Maahanmuuttovirasto voi tosiasiallisesti aloittaa hakemuksen käsittelyn. Turvapaikkahakemuksien käsittelyaika alkaa hakemuksen jättämisestä. Turvapaikkahakemuksissa ei ole huomioitu Dublin-tutkintaan siirtyneiden asioiden osalta laissa säädettyä muista turvapaikkahakemuksista poikkeavaa myöhäisempää käsittelyajan laskennan aloituspäivää.

Keskimääräiset käsittelyajat ovat kokonaiskäsittelyaikoja, jotka sisältävät myös sen ajan, jolloin käsittely on Maahanmuuttovirastossa keskeytyneenä mahdollisesti asiakkaalta pyydettyjen lisäselvityksien toimittamisen ajan.

5.2.1. Laadunhallinta

Suoritteiden laatua on mitattu seuraamalla viraston tekemien päätösten pysyvyyttä muutoksenhakutuomioistuimissa. Tavoitteena oli, että Maahanmuuttoviraston päätöksistä tehtyjen valitusten hyväksymisten määrä sillä perusteella, että viraston päätös on perustunut laintulkintavirheeseen tai menettelyvirheeseen, on enintään 5 prosenttia valitusten kokonaismäärästä. Edellä mainituilla perusteilla valitus hyväksyttiin 3,1 prosentissa tapauksista, joten tavoite saavutettiin.

5.2.2. Päätösten pysyvyys

Hallinto-oikeuden ja korkeimmanhallinto-oikeuden ratkaisut Maahanmuuttoviraston päätöksiin	2016	%	2017	%	2018	%
Olosuhdemuutos	178	1,50 %	211	1,56 %	194	1,43 %
Valitus hyväksytään	2 935	24,66 %	4 527	32,00 %	4 414	32,52 %
Käsittely raukeaa	758	6,37 %	1 615	11,41 %	1 073	7,91 %
Valitus hylätään	8 032	67,48 %	7 776	54,96 %	7 891	58,14 %
Muut	0	0,00 %	10	0,07 %	0	0,00 %
Yhteensä	11 903	100,00 %	14 149	100,00 %	13 572	100,00 %
Hyväksytyt valitukset %-osuus kaikista valituksista	2016	%	2017	%	2018	%
Erilainen tosiasiainharkinta	549	4,61 %	951	6,72 %	1 112	8,19 %
Laintulkintavirhe, Migri	105	0,88 %	46	0,33 %	26	0,19 %
Menettelyvirhe, Migri	199	1,67 %	404	2,86 %	401	2,95 %
Olosuhdemuutos	412	3,46 %	455	3,22 %	563	4,15 %
Muu	1 679	14,11 %	2 704	19,11 %	2 332	17,18 %
Yhteensä	2 944	24,73 %	4 560	32,23 %	4 434	32,67 %

5.3. Tukiyksiköt

5.3.1. Sähköiset palvelut

Vuoden 2018 aikana UMA, UMAREK ja EnterFinland kehityksen keskeisinä teemoina olivat älykäs digitaalinen työhallinta, automaatio sekä itsepalvelu. Älykäs Digitaalinen Virasto (ÄDV) hanke jatkui suunnitelmien mukaan ketterien menetelmien mukaisesti kehityskohteita priorisoiden.

Enter Finland sähköiseen asiointiin toteutettiin mm. kausityötodistukset sekä otettiin käyttöön oikeudellisten avustajien sähköinen asiointikononaisuuden ensimmäinen vaihe.

UMA automaatiokehityksen tuloksena käynnistettiin ensimmäinen puoliautomaattisen päätöksenteon kokeilu kausityötodistusten osalta. Lainsäädäntö ei vielä mahdollista täysautomaattista päätöksentekoa, mutta tämän mahdollistava lainsäädäntöhanke eteni myös suotuisasti vuoden 2018 aikana. Päätöksentekoyksiköt tuottivat vuoden 2018 aikana automaation tiekartan seuraaville automaattisille käsittely- ja päätöksentekoprosesseille. Kaiken kaikkiaan automaatiokyvykkyksiä parannettiin ja laajennettiin merkittävästi vuoden 2018 aikana.

Automaatiota tukevista tiedonvaihtoliittymistä uutena saatiin käyttöön yleisiin kieli-tutkintoihin liittyvä liittymä. Myös Kela -tiedonvaihtoliittymä uudistettiin suurilta osin. OPH:n Koski -liittymän (opinto-oikeus- ja opintosuoritusrekisteri) toteuttaminen eteni pitkälle vuoden 2018 aikana.

Älykkään digitaalisen työhallinnan osalta isoin kehityskokonaisuus liittyi kiinteiden työjonojen korvaamiseen dynaamisilla konfiguroitavilla näkymillä. Vuoden aikana edettiin myös toimenpiteiden korvaamisessa konfiguroitavilla moduuleilla ja tehtävillä.

Turvapaikkapuhuttelun ajanvarauksen automatisoinnin kehittämistä jatkettiin.

Kokonaan uutena asiakaspalvelukanavana otettiin käyttöön tekoälypohjainen Kamu chatbot toukokuussa. Tämän lisäksi yhdessä Veron ja PRH:n kanssa toteutettiin ns. älykäs bottiverkko -palvelu ulkomaisille start-up -yrityksille VM:n Aurora konseptin mukaisena. Tässä palvelussa asiakas saa elämäntapahtumaansa liittyvät palvelut usealta organisaatiolta älykkäästi bottiverkon kautta.

Johtamisen kehittäminen osana digitaalista ydintoimintaa eteni myös vuoden 2018 aikana. Tämän osa-alueen osalta pidettiin useampia työpajoja johdolle. Keskeisimpinä teemoina tässä kokonaisuudessa olivat tiedolla johtaminen sekä organisaation ja osaamisen kehittämisen tarpeet.

Vuonna 2017 Sähköisiin palveluihin perustetun ICT -toimiston toimintaa kehitettiin ja laajennettiin vuoden 2018 aikana. ICT -toimistoon keskitetiin asiantuntijapalveluita ja työ niiden tuotteistamiseksi koko talon palveluiksi aloitettiin

ICT -toimisto on ollut aktiivisesti mukana Maahanmuuttoviraston Pasilaan muutossa. Muuttoon liittyviä suunnittelu- ja toteutustehtävät ovat liittyneet esimerkiksi toimipisteen verkkokokonaisuuksiin, laitetiloihin, tilaturvallisuuteen sekä laitteistojen siirtoon ja uusimiseen.

ICT- toimistoon rekrytoitiin kehityspäällikkö tukemaan yksiköitä ohjelmistohankintojen ja teknisten projektien läpiviennissä koordinoiden kokonaisuutta tietohallinnon näkökulmasta. Ensimmäisessä vaiheessa vuonna 2018 aloitettiin valmistelut liittyen uuden maatietojärjestelmän hankintaan, vastaanottokeskuksille tarkoitetun salatun

postin määrittelyyn, extranet -ratkaisujen kartoittamisen eri tarpeisiin, UMAN asiakirjojen arkistointilaitteen uusimiseen sekä viraston yhteiskäyttöisen tiketöinti- ja työn-ohjausjärjestelmän vaatimusten määrittelyyn.

ICT-toimiston biometria-asiantuntijan myötä viraston biometriaosaaminen on kasvanut vuoden 2018 aikana alueen edelläkävijäksi Suomessa ja jopa Euroopan tasolla. Biometrian saralla ICT-toimisto oli mukana erilaisissa EU-ryhmissä aiheen tiimoilta, oleskelulupakortin uuden kaavan ja ulkoasun suunnittelussa, standardointityössä, erilaisissa väärentämiseen ja biometrisiin tunnistuksiin liittyvissä työryhmissä, varmenteisiin liittyvissä asioissa sekä henkilötunnuksen uusimiseen liittyvissä työryhmissä.

Tietoturvaan liittyvää viraston kokonaiskuvaa on kartoitettu vuoden 2018 aikana ja kattavaa tiekarttaa seuraaville vuosille muodostettiin tämän pohjalta. Tietoturvaa on kehitetty vauhdikkaasti tietoturvasuunnittelijan toimesta tietoturvapääallikön virkavapauden aikana ja uuden tietoturvapääallikön rekrytointia valmisteltiin vuoden 2018 lopussa. Yhteistyötä tiivistettiin Sisäministeriön ja TUVE -viranomaisien kanssa.

ICT -toimisto osallistui vuonna 2018 aktiivisesti erilaisiin TUVE -työryhmiin ja on ollut mukana vaikuttamassa ja kehittämässä TUVE -ympäristöä. TUVE keskusteluihin nivoutui tiiviisti myös kokonaisarkkitehtuurin kehitys ja pilvipalvelustrategian suunnittelu.

Käyttötuen tulosalueella hoidettava käyttötuki, tekninen tuki ja pienkehitystoiminta laajentuivat vuoden 2018 aikana asiankäsittelyjärjestelmän laajentuessa. Tiketöinti-järjestelmän käyttöä laajennettiin käyttötuen ulkopuolelle ja tilastopalvelut sekä taloushallinto siirtyivät käyttämään samaa käyttötuen ylläpitämää järjestelmää. Tiketöinti-järjestelmään konfiguroitiin tikettien automaattista luokittelua ja manuaalinen lajittelu jäi vähemmälle jättäen enemmän aikaa varsinaisten ongelmien ratkaisuun.

Loppuvuodesta käyttötuki käynnisti palvelumuotoiluhankkeen yhdessä taloushallinnon kanssa, jossa maksunpalautusten prosessi muutettiin yksinkertaisemmaksi ja asiakkaan näkökulmasta tehokkaammaksi.

Palvelumuotoilutoiminto Inland jatkoi vakiinnuttamalla paikkaansa organisaatiossa. Vuoden 2018 aikana toteutettiin lukuisia työpajoja ja kokeiluja sekä järjestettiin erillinen palvelumuotoilulähettiläät -ohjelma Migrin työntekijöille.

Tuottavuushyötyjen realisoituminen ei kaikilta osin tapahdu arvioidulla nopealla vauhdilla. Digitalisaation mahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen vaatii kokoluokkaa suurempia ponnistuksia muutoksen läpivientiin. Tähän reagoitiin vuoden 2018 lopulla mm. rekrytoimalla muutosjohtaja ja muutoksen läpivientiä tehostetaan vuoden 2019 aikana.

5.3.2. Oikeuspalvelu

Kansainvälinen ja EU-yhteistyö muodosti edelleen tärkeän osan viraston oikeuspalvelun työtä vuonna 2018. Oikeuspalvelu vastasi Maahanmuuttoviraston näkemysten kokoamisesta EU:ssa ja muilla kansainvälisillä foorumeilla esillä oleviin kysy-

myksiin. Oikeuspalvelu osallistui myös EU-aloitteiden eduskuntakäsittelyyn asiantuntijalausuntojen laatimisen ja osallistumalla eduskuntakuulemisiin. Oikeuspalvelu koordinoi ja toteuttaa myös viraston kahdenvälistä yhteistyötä, jonka volyyymi on ollut viime vuosina selvässä kasvussa muuttoliikkeiden hallintaa koskevan kansainvälisen keskustelun ja yhteistyötartpeiden tiivistymisen myötä.

EU:n muuttoliiketilanteen ja yhteistä turvapaikkajärjestelmää koskevien lainsäädäntöaloitteiden käsittely jatkui. EU-komissio syksyllä 2018 kolme uutta lainsäädäntöehdotusta, joita koskeva Suomen kantojen muodostaminen syksyllä 2018 työllisti oikeuspalvelua käsittelyssä olevien ehdotusten lisäksi. Samalla Maahanmuuttoviraston käytännön yhteistyö Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) kanssa jatkui koko vuoden ajan tiiviinä EASOn operatiivisessa tukitoiminnan puitteissa ja muilla käytännön yhteistyön osa-alueilla. EASOn hallintoneuvoston rooli viraston ohjaamisessa korostui vuonna 2018 EASOon kohdentuneiden tutkimusten ja pääjohtajan eroamiseen liittyvien keskustelujen ja toimenpiteistä päättämisen muodossa. Oikeuspalvelu vastasi hallintoneuvostossa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja osallistui EASOn operatiivisen tukitoiminnan toteuttamiseen Suomen osalta.

Suomen kahdenvälinen yhteistyö Venäjän maahanmuuttopäähallinnon kanssa tiivistyi edelleen vuonna 2018. Suomen ja Venäjän maahanmuuttoalan yhteistyöryhmä perustettiin virallisesti sisäministeriöiden allekirjoittamalla julistuksella 13.11.2018. Venäjän maahanmuuttopäähallinnon kanssa järjestettiin syksyllä 2018 työryhmän ensimmäinen kokous ja sovittiin yhteistyön prioriteeteista.

Maahanmuuttoviraston kahdenvälinen yhteistyö EU-kumppaneiden ja kolmansien maiden kanssa jatkui tiiviinä. Oikeuspalvelu vastasi muun muassa erilaisten Suomeen suuntautuneiden opintovierailujen järjestämisestä ja muun kahdenvälisen yhteistyön koordinaatiosta. Vuonna 2018 oikeuspalvelu toteutti Puolan, Norjan, Valko-Venäjän ja Georgian delegaatioiden opintovierailut Maahanmuuttovirastoon ja MoU-neuvotteluja Ukrainan kanssa jatkettiin. SM:n johdolla edistettiin Suomen kahdenvälisen yhteistyön kehittämistä Somalian maahanmuuttohallinnon kanssa ja oikeuspalvelu oli tukena kehittämistyössä.

Vuodelle 2018 ajoittuivat kansainväliset neuvottelut muuttoliikkeitä ja pakolaisuutta koskevista globaalikompakteista. Oikeuspalvelu tuki näissä neuvotteluissa Suomen kannanmuodostusta osallistumalla UM:n vetämään tausta-/koordinaatioryhmään.

Oikeuspalvelu osallistui vuoden 2018 aikana kansallisiin lainvalmisteluhankkeisiin ministeriön tukena. Oikeuspalvelussa laadittiin asiantuntijalausuntoja eduskuntakäsittelyyn ja oikeuspalvelun asiantuntijat kävivät edustamassa virastoa eduskunnan valiokuntien kuulemistilaisuuksissa.

Oikeuspalvelu jatkoi päätöksenteon tukemista kehittämällä lähtömaakohtaista ohjeistusta kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelystä ja ratkaisemisesta. Oikeuspalvelu valmisteli ohjeet yhteistyössä turvapaikkayksikön asiantuntijoiden ja maatietopalvelun kanssa. Vuonna 2018 Afganistania, Irakia ja Somaliaa koskevat soveltamisohjeet päivitettiin kahdesti (kesä- ja joulukuussa). Lisäksi syyskuussa 2018 julkaistiin erillinen linjauspäivitys koskien sisäistä pakoa Afganistanissa.

Vuonna 2018 oikeuspalvelu laati kuukausittain oikeuskäytäntöraportin, jossa käsitellään Euroopan unionin tuomioistuimen, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen se-

kä korkeimman hallinto-oikeuden kansainvälistä suojelua koskevaa oikeuskäytäntöä.

Oikeuspalvelu jatkoi eri EU-maiden turvapaikkaprosesseja käsittelevän IDS - tietokannan valmistelua yhteistyössä EASOn kanssa. Tietokanta on otettu Suomessa käyttöön ja sen sisältöä päivitetään.

Oikeuspalvelu laati yhdessä turvapaikkayksikön kanssa sisäisen selvityksen sisäministerille turvapaikkapäätöksenteosta ja – menettelystä. Selvitys julkaistiin 13.6.2018. Selvityksessä käytiin laajasti läpi turvapaikkaprosessia sen alkuvaiheista muutoksenhakuun asti. Selvityksen perusteella virastossa on tunnistettu prosessin kehittämiskohteita.

Uudet oleskelulupatyypit ja ulkomaalaislain muutokset aiheuttivat muutostarpeita ohjeisiin. Vuonna 2018 oikeuspalvelu päivitti edelleen ohjeen opiskelijoiden oleskelulupahakemuksista, toimeentulo-ohjeen, ohjeen työntekoa varten myönnettävistä oleskeluluvista ja vastaanottopalvelujen lakkaamista koskevan ohjeen. Lisäksi oikeuspalvelu laati uudet ohjeet EU-kansalaisen, häneen rinnastettavan ja EU-kansalaisen perheenjäsenen oleskelusta, uusintahakemuksista sekä asiakkaan talennusoikeudesta asiakaspalvelutilanteissa.

Oikeuspalvelu koordinoi vuonna 2018 viraston laillisuusvalvontasuunnittelua ja -raportointia. Oikeuspalvelu laati kanteluvastauksia ja kanteluasioihin liittyviä selvityksiä ylimmille laillisuusvalvojille ja muille valvoville viranomaisille. Kantelumäärissä oli kasvua ja vuoden aikana vireille tuli noin 30 kantelua enemmän kuin kahtena edellisellä vuonna. Vuonna 2018 oikeuspalvelua työllistivät erityisesti oleskelulupahakemusten käsittelyaikaa koskevien kantelujen kasvanut määrä. Kaikista kanteluista merkittävä osa koski oleskelulupahakemusten käsittelyaikoja.

Yleisen tietosuojasetuksen soveltaminen alkoi 25.5.2018. Yleinen tietosuojasetus kehitti rekisteröidyn oikeuksia ja toi mukanaan uusia menettelytapoja kuten tietoturvaloukkauksista ilmoittamisen. Maahanmuuttovirasto nimesi Kaj Välimäen oikeuspalvelusta Maahanmuuttoviraston tietosuojavastaavaksi. Maahanmuuttovirasto on osallistunut tietosuojasetuksen soveltamisen alkamisen vuoksi uusittavien hallinnonalan keskeisten henkilötietojen käsittelysäädösten valmistelutyöhön. Näistä tärkein Maahanmuuttovirastolle tulee olemaan laki henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa.

EASO

EASO jatkoi operatiivista tukitoimintaansa Italiassa, Kreikassa, Bulgariassa ja Kyproksella vuonna 2018. Maahanmuuttovirasto osallistui EASOn tukitoimintaan yhteensä 16 asiantuntijalla Italiassa, Kreikassa ja Kyproksella. Maahanmuuttoviraston ylijohtaja, EASO -operaatioiden NCP ja viraston oikeuspalvelun edustaja vierailivat syyskuussa Italiassa tutustumassa Italian muuttoliiketilanteeseen ja EASO-yhteistyöhön Sardiassa ja Roomassa. Operaatioihin osallistumista koordinoitiin vuonna 2018 oikeuspalvelusta heinäkuuhun saakka, jolloin EASO -operaatioiden koordinaatiota varten perustettiin uusi erillinen tehtävä joka sijoittui henkilöstöhallintoon.

Operaatioihin liittyvistä haasteista huolimatta Migrin vuonna 2018 komennuksilla olleet asiantuntijat kertoivat komennusten olleen antoisia ja hyviä kokemuksia. Posi-

tiiviksi asioiksi koettiin työskentely kansainvälisessä työympäristössä ja tiedonvaihto eri maiden asiantuntijoiden ja muiden toimijoiden kanssa, sekä uuden oppiminen ja mahdollisuus saada kenttäkokemusta.

Operaatioihin osallistumisen kokemusten valossa olisi olemassa selkeää tarvetta käydä strategisempaa keskustelua EASON operaatioiden tulevaisuudesta ja operatiivisen toiminnan kehittämisestä sen varmistamiseksi, että jäsenmailla olisi ajantasainen yhteinen käsitys sekä toiminnan strategisista tavoitteista että käytännön muodoista. Keskustelun tavoitteena tulisi olla muun muassa saavuttaa yhteinen ”yleisnäkemys” tukitoiminnan suhteesta jäsenmaan omaan vastuuseen, operaatioiden evaluatioihin perustuva yhteinen näkemys viraston koordinoiman tuen kustannustehokkaista muodoista ja operaatioiden ajallisesta horisontista.

5.3.3. Maatietopalvelu

Maatietopalvelun toiminnassa korostuivat vuonna 2018 edelleen maatietokyselyjen jonon purkaminen, tutkijoiden osallistuminen useisiin tiedonhankintamatkoihin ja niistä raportointi sekä Irakin, Afganistanin ja Somalian turvallisuustilanteiden ja tilannekatsausten laatiminen kesä- ja joulukuussa. Maatietopalvelu vastasi pääasiassa päätöksentekoyksiköistä mutta myös muilta yhteistyökumppaneilta tulleisiin n. 300 maatietokyselyyn. Maatietopalvelu tuotti lisäksi vuoden 2018 aikana n. 25 kappaletta laajempia turvallisuustilanne- ja teemakatsauksia sekä tiedonhankintaraportteja mm. Irakista, Afganistanista, Somaliasta, Syyriasta ja Libanonista, Egyptistä, Sudanista, Libyasta, Gambiasta ja Malista.

Maahanmuuttoviraston maatietopalvelun tutkijat tekivät useita tiedonhankintamatkoja: Somalia (Mogadishu, tammikuu 2018), Afganistan (Kabul ja Herat, maaliskuu 2018), Syyria (Damaskos, huhtikuu 2018) ja Venäjä (Moskova, marraskuu 2018). Matkojen tarkoituksena oli luoda kontaktiverkosto kansainvälisten ja kansallisten toimijoiden kuten apuorganisaatioiden, viranomaisten, tutkijoiden ja paikallisten kansalaisjärjestöjen kanssa. Kontaktiverkostolta voidaan hankkia vastaisuudessa tietoa ko. maiden turvallisuustilanteista turvapaikkapäätöksenteon tueksi. Lisäksi matkalla kerättiin tietoa maiden yleisistä olosuhteista ja eri kansanryhmien tilanteista. Tiedonhankintamatkat toteutettiin osana Euroopan unionin (AMIF -rahasto) osarahoittamaa FAKTA -hanketta.

Maatietopalvelu osallistui vuonna 2018 aktiivisesti EASO -yhteistyöhön, työryhmiin ja lähtömaatiedon COI -asiantuntijakokouksiin, mukaan luettuna lähtömaatiedonhankinnan strategisen suunnittelun Stratnet ja COI -verkostot. Lisäksi osallistuttiin useisiin EASON seminaareihin sekä EASON Certification and Accreditation Working Groupin toimintaan. Maatietopalvelun tutkija osallistui EASON Afganistan raportin kirjoittamiseen. Lisäksi maatietopalvelu osallistui IGC:n (The Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees) lähtömaatietokokouksiin ja EASON lääketieteelliseen lähtömaatiedon hankintaan erikoistuvan MedCOI- työryhmän kokoukseen sekä Euroopan turvapaikkaviraston koulutusaineistoon kuuluvan lähtömaatietomodulin uudistamisryhmään.

Maatietopalvelu tarjosi lähtömaatietokoulutusta vuonna 2018 Maahanmuuttoviraston henkilökunnan lisäksi muun muassa hallinto- oikeuksien ja kuntien työntekijöille.

Tellus-maatietokantaan tehtiin vuonna 2018 (1.1.–14.12.) 18 000 hakua. Haetuimmat maat olivat Irak, Somalia, Afganistan, Iran ja Venäjä. Haettuina tietoina tilastoissa korostuivat erityisesti kansalaisuuteen, matkustusasiakirjoihin, lasten huoltoon, avioliittokäytäntöihin ja terveydenhuoltoon liittyvät asiat. Uusia käyttäjätunnuksia luotiin n. 200 käyttäjälle, joista enemmistö Migrin ulkopuolisia käyttäjiä, eniten valitustuomioistuimista ja oikeusaputoimistoista.

Vuoden 2018 aikana saatiin määriteltyä valmiiksi lähtömaatietokanta Telluksen korvaavan maatietoportaalin kuvaus ja vaatimukset aiemman asiakastutkimuksen sekä esiselvitysraportin (2017) pohjalta. Näistä laadittiin tarjouspyyntö alkuvuonna 2019 toteutuvaan kilpailutukseen.

5.3.4. Euroopan muuttoliikeverkosto EMN

Vuonna 2018 Euroopan muuttoliikeverkosto työsti EU komission työohjelman mukaisesti viisi kansallista raporttia EMN:n EU ja Norja vertailututkimuksia varten; vuosittaisen maahanmuutto- ja turvapaikkaraaportin EMN ARMA vuodesta 2018 sekä neljä eri kaksikielistä teematutkimusta. Suomen EMN yhteyspiste vastasi kaikkiin 67:ään EMN ad hoc -kyselyyn ja teki itse kolme kyselyä. Tämä on nopea tapa saada oman työn tueksi tarvittavaa Euroopan laajuista vertailutietoa

Kansallisia toimijoita varten työstettiin vuoden 2017 kansalliset tilastojulkaisut (Maahanmuuton tunnusluvut) sekä verkkoversiona että painettuina kolmella eri kielellä. EMN Maahanmuutto- ja turvapaikkasanaston versiosta 5.0 käännettiin Suomi 100-vuoden kunniaksi suomenkielinen tekstilaitos sekä verkkoversiona että painettuna. Edellisvuoden kansallisesta raportista ”Yksintulleet alaikäiset turvapaikanhakijat päätöksenteon jälkeen” otettiin uusi painos, koska tämä oli vuoden 2018 kansallisen seminaarimme aihe. Raporttia jaettiin EMN 10-vuotisseminaarissa Brysselissä ja Suomessa Maailma kylässä tapahtumassa sekä Turun Eurooppa-foorumilla. Raportti toimitettiin myös Subject Aid -opetusalan jakelupalvelufirman kautta kouluihin sekä eritasoisten ja -alaisten kolmannen asteen koulutuslaitoksiin ja yliopistoihin.

Vuonna 2018 järjestettiin kaksi tapahtumaa: Kansallinen EMN seminaari 2018 aiheena ”Yksin tulleiden alaikäisten kotoutuminen ja osallisuus”. Tilaisuudella oli myös hyvä medianäkyvyys; useita verkko- ja sanomalehtijulkaisua, artikkeli sekä haastatteluita. Euroopan muuttoliikeverkoston Suomen yhteyspiste ja Euroopan Parlamentin Suomen tiedotustoimisto (EPIO) järjestivät yhdessä jo perinteeksi muodostuneen aamupäivän keskustelutilaisuuden aiheesta ”Laillisen maahanmuuton edistäminen Suomen ja Euroopan haasteena”.

Suomen EMN yhteyspiste jakoi tietoa toiminnastaan sekä tuotteitaan kahdessa tapahtumassa; Maailma Kylässä 2018 festivaalissa Helsingissä sekä Eurooppa-foorumilla Turussa. EMN:n kansalliselle verkostolle lähetettiin yhdeksän sähköistä uutiskirjettä 1500 eri tilaajalle. EMN:n henkilöstö osallistui myös säännöllisesti kansallisten sidosryhmien järjestämiin tilaisuuksiin (mm. Siirtolaisuusinstituutti, Ulkopoliittinen instituutti). SOS -lapsikylän järjestämässä tilaisuudessa EMN esitteli Suomen kansallista raporttia EMN tutkimuksesta ”Yksintulleet alaikäiset turvapaikanhakijapäätöksen jälkeen, kotouttamisen haasteet ja paluun mahdollisuus kielteisen päätöksen jälkeen”.

Suomen kansallinen yhteyspiste toimi myös aktiivisesti EMN:n yhteisten tavoitteiden toteuttamiseksi. EMN 10-vuotistapahtumaan Brysselissä Suomi kontribuoi osallistamalla ohjelman suunnitteluun, rekrytoimalla tilaisuuteen moderaattorin sekä tuottamalla info -animaationa tilastokatsauksen muuttoliikkeestä EU:n alueelle viimeisten 10 vuoden ajalta.

Suomen kansallisen yhteyspisteen henkilöstö osallistui myös aktiivisesti EMN:n seuraaviin alatyöryhmiin: Paluuasiantuntijoiden työryhmä (REG), EMN sanastotyöryhmä, EMN Tilastotyöryhmä sekä EMN Viestintätyöryhmä. Viestintätyöryhmän merkitys kasvoi vuonna 2018 kun EMN teki päätöksen osallistua aktiivisesti sosiaaliseen mediaan EMN -tiedon välittämiseksi suurelle yleisölle sekä pyrkimällä luomaan strategisen viestinnän menetelmät EMN:n vaikuttavuuden lisäämiseksi. Suomen EMN on tämän työryhmän toinen puheenjohtajataho. Suomen kansallinen yhteyspiste oli myös aktiivinen EMN vuosiraportin spesifikaatioiden alatyöryhmässä, ollen keskeisessä roolissa kun raportin alaotsikot ja niiden alla raportoitavat aiheet rationalisoitiin laadukkaamman ja luettavamman raportin aikaansaamiseksi.

5.3.5. Viestintä

Viraston viestinnän painopistealueena oli vuonna 2018 sisäinen eli työyhteisöviestintä. Viestinnän toteuttamiseen, koordinaatioon ja kehittämiseen lisättiin resursseja ja toimintaprosesseja uudistettiin. Käyttöön otettiin laajemmin henkilöstölle suunnatut videot, joilla kerrottiin ajankohtaisista asioista tai esiteltiin eri toimipisteiden työntekijöitä ja heidän työtään. Uuden, alkuvuodesta 2019 julkaistavan intranetin rakentaminen aloitettiin kesällä päätoimisen hankepäällikön johdolla.

Ulkoisessa viestinnässä median palvelu jatkui aiempien vuosien tapaan vilkkaana. Näköpiirissä ei ole median ja yleisön taholta virastoon tai yleisemmin maahanmuuttoon liittyvän kiinnostuksen laskevan enää ennen vuotta 2015 edeltävälle tasolle. Turvapaikka- ja vastaanottoasioiden rinnalla muihin oleskelulupiin liittyvät teemat nousivat vuoden aikana julkisuudessa aiempaa suuremmaksi mielenkiinnon kohteeksi.

Viraston uudet internetsivut avattiin alkuvuodesta. Niillä on onnistuttu palvelemaan aiempaa paremmin erityisesti viraston asiakkaita. Maahanmuuttoaiheista yhteiskunnallista keskustelua tukemaan ja yleistä alan tietoisuutta kasvattamaan vuoden aikana on rakennettu uutishuone-nimistä julkaisualustaa viraston nettisivujen yhteyteen. Alustalla voidaan julkaista erityyppisiä artikkeleita, blogeja ja muuta aineistoa viraston tiedotteiden lisäksi. Uutishuone avataan alkuvuodesta 2019.

Heinäkuussa virasto järjesti yhdessä Akateemisen pappisliiton kanssa paneelikeskustelun Porin Suomi Areenassa organisaatioiden mainekriiseistä ja niistä saamista opeista. Syyskuussa järjestettiin Säätytalolla uudentyyppinen Migri -seminaari, jossa kutsuttuna oli laajasti viraston sidosryhmiä. Seminaarilla juhlistettiin samalla satavuotiasta maahanmuuttohallintoa itsenäisessä Suomessa

Vuoden aikana lähetettiin 42 mediatiedotetta sekä 49 asiakasviestintään liittyvää tiedotetta. Kaikki tiedotteet lähetetään suomen, ruotsin ja englannin kielellä. Viraston Twitter -tilin seuraajamäärä kasvoi 1 800 seuraajalla ollen vuoden lopussa noin 12 800 henkilöä. Twiittejä lähetettiin vuoden aikana 1 003.

5.3.6. Asiakaspalvelu

Maahanmuuttoviraston puhelinpalvelua kehitettiin eri tavoin vuoden 2018 aikana. Monien toimenpiteiden, kuten uusittujen migri.fi -sivujen, chatbotin, käsittelyaikakaskurin, tehokkaamman prosessin ja jonotusominaisuuden, ansiosta puheluja tuli yli 100 000 viime vuotta vähemmän. Neuvontaa löytyy puhelinpalvelun lisäksi aiempaa paremmin muista kanavista. Puhelinpalvelussa vastattiin merkittävästi suurempaan osaan tulleista puheluista kuin vuonna 2017.

Maahanmuuttoviraston palvelupisteiden toiminta alkoi vuoden 2017 alusta ja vuonna 2018 toiminta oli jo vakiintunutta kaikissa yhdeksässä palvelupisteessä. Palvelupisteisiin jätetään oleskelulupaa, matkustusasiakirjaa, EU-rekisteröintiä tai kansalaisuutta koskevat hakemukset. Palvelupisteissä asioidaan pääosin ajanvarauksella. Vuoden 2018 aikana ajanvarausjonoja saatiin lyhennettyä merkittävästi ja nykyisin ajan saa kuukauden sisälle. Hakemusten vastaanoton lisäksi palvelupisteissä käsitellään ulkomaalaislupa-asioita ja tehdään niihin päätöksiä.

Toukokuussa 2018 käynnistyivät asiakaspalvelun uudet kanavat chatbot Kamu sekä live chat. Aina auki oleva, migri.fi -sivuilta löytyvä Kamu on vastaanottanut vuoden loppuun mennessä yli 42 000 yhteydenottoa. Vaativimmat kysymykset ohjautuvat arkisin chat robotilta livechattiin, jossa niihin vastaavat Maahanmuuttoviraston virkailijat. Kamun vastaus- ja kielivalikoima laajenee jatkuvasti.

Maahanmuuttovirastossa käynnistyi keväällä 2018 ARVO - asiakas2023 -hanke, jonka tavoitteena on entistä parempi asiakaspalvelu, asiointitarpeen vähentäminen, verkkopalveluiden käytön lisääminen sekä asiakaskokemuksen kehittäminen. Ensimmäisissä hankkeen projekteissa keskityttiin muun muassa asiakastuntemuksen lisäämiseen ja asiakasviestinnän kehittämiseen.

5.3.7. Tilastotoiminta

Vuonna 2018 tilastopalvelut uusiutui kokonaisuudessaan henkilövaihdoksien seurauksena. Marraskuun alusta alkaen tilastotoimessa työskenteli tilastopäällikkö ja kolme erikoissuunnittelijaa. Uudelleen järjestäytyneen tilastopalveluiden toiminnassa korostui kertomusvuonna uusien henkilöiden perehdytys Maahanmuuttoviraston tilastotoimintaan sekä ydintehtäviin liittyvien palveluiden kehittäminen henkilöriippumattomiksi dokumentoiduiksi prosesseiksi.

Tilastopalveluiden perustoimintojen kehittäminen tulee jatkumaan edelleen vuoden 2019 aikana, jolloin muun muassa otetaan käyttöön sähköinen järjestelmä tilastotietopyyntöjen hallintaa varten sekä kehitetään tilastojen laadunvarmistuksen prosesseja.

6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Maahanmuuttovirastossa työskenteli 1063 henkilöä 31.12.2018. Vakinaisten virkojen määrä vuoden 2018 lopussa oli 528. Naisten osuus henkilöstöstä oli 70,4 % ja

miesten 29,6 %. Määräaikaisessa virkasuhteessa olevia naisia on 72,8 % ja miehiä 27,2 %.

Vuonna 2018 Maahanmuuttovirastossa käynnistettiin palkitsemishanke yhteistyössä palkkavaakakonsulttien kanssa. Alkuvuodesta 2018 toteutettiin kysely koko henkilöstölle liittyen Maahanmuuttoviraston palkitsemiseen. Lisäksi tehtiin palkitsemiseen liittyen ryhmähaastatteluita erilaisille kohderyhmille sekä järjestettiin erillinen johdon työpaja kyselyn ja haastatteluiden johtopäätösten pohjalta. Vuonna 2019 palkitsemishanketta jatketaan käynnistämällä palkkausjärjestelmän kehittämisen henkilökohtaisen palkanosan kriteeristön kehittäminen.

HR -kumppani malli laajentui kevään 2018 aikana kaikkiin substanssiyksiköihin ja se lähti hyvin käyntiin yksiköissä. Joulukuussa 2018 toteutettiin tyytyväisyyskyselyyn liittyen HR -kumppanitoimintaan ja positiivisen palautteen pohjalta Maahanmuuttovirasto on päättänyt jatkaa HR -kumppanitoimintaa myös tulevaisuudessa.

Helsingin säilöönottoyksikkö perustettiin 1.1.2018 alkaen ja sen toiminta lähti käyntiin poikkiyksiköllisen yhteistyön ansiosta. Rekrytointi on ollut vilkasta myös vuonna 2018. Vuonna 2018 rekrytoitujen lukumäärä on noin 300 mukaan lukien sisäisen liikkuvuus.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2018–2019 tavoitteet keskittyvät neljään teemaan: tasa-arvon ja yhdenvertaisuusajattelun yleinen vahvistaminen Maahanmuuttovirastossa, alueellinen sekä myös eri-ikäisten ja määräaikaisten kohtelun yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, laadukkaan ja yhdenmukaisen asiakaskokemuksen toteuttaminen sekä syrjinnän ja epäasiallisen käyttäytymisen nollatoleranssi. Suunnitelman seurantaan perustettiin työryhmä.

Työssä oppimista, kokeiluja ja yhteiskehittelyä toimintakulttuurin muotoiluhankkeissa

Vuonna 2018 henkilöstön kehittämisessä painottui strategian mukaisesti hyvän työpaikkakokemuksen kehittäminen fyysistä, sosiaalista ja digitaalista työympäristöä ja toimintakulttuuria uudistamalla.

Maahanmuuttovirastossa tuettiin henkilöstön itsensä johtamisen taitoja ja varauduttiin monitilaan muuttoon sekä tiukempaan tilojen käyttöasteeseen laajentamalla joustavaa, työprofiilista riippuvaa etätyöoikeutta kaikkiin henkilöstöryhmiin ja toimipisteisiin. Alkuvuodesta 2018 toteutettiin joustotyön hankkeen tulosten evaluointi turvallisuus-, lainsäädäntö-, tehokkuus- ja hyvinvointinäkökulmista.

Virastossa otettiin onnistuneesti käyttöön edellisenä vuonna joustotyöhankkeessa yksiköiden kanssa yhteiskehittely joustavan etätyön malli ja työaikaohje. Hankkeessa oli jo edellisenä vuonna valmennettu lähes koko henkilöstö ja esimiehet joustavan toimintakulttuurin perustekijöihin ja uuden työaikaohjeen mukaiseen toimintatapaan.

Inlandin ja kehittämisspalveluiden yhteistyönä käynnistettiin Migrin ensimmäinen sisäinen palvelumuotoilulähettiläs -kurssi. Tähän vuoden kestävään monimuoto-opetukseen valittiin kaikista yksiköistä yhteensä 35 opiskelijaa. Kurssilaisten muotoiluhankkeet liittyivät joko ulkoisen asiakaskokemuksen tai sisäisen työpaikkakokemuksen parantamiseen.

Migrin päätoimipaikan muutto Pasilan virastokeskukseen sujui suunnitellusti eikä se aiheuttanut merkittäviä häiriöitä ydinprosesseille. Helsingin toimipisteen monitila - projektia jatkettiin ja rakentamis- ja käyttöönottovaiheen rinnalla toteutettiin muutosjohtamisen projekti jossa Maahanmuuttovirasto, Senaatti-kiinteistöt ja sen kumppanit toimivat kiinteässä yhteistyössä. Muutosjohtamisen tuki perustui henkilöstöä laajasti osallistaviin menetelmiin. Viestinnän ja erilaisten työpajojen, verkkokeskusteluiden ja esimiestapaamisten avulla hanketta vietiin eteenpäin yhteistyössä Maahanmuuttoviraston johdon, kokonaistilaprojektin ja muiden asiantuntijoiden kanssa.

Työympäristö on kokonaisuus, joka muodostuu sosiaalisesta, digitaalisesta ja fyysisestä elementistä. Uudella edistyksellisellä työympäristöllä tuetaan ammattitaidon kehittämistä, kokeilukulttuuria ja reagointia muuttuvaan toimintaympäristöön. Uudistaminen vaatii luottamuksen rakentamista ja toisilta oppimista.

Migrin kehittämispalveluiden sekä muiden asiantuntijatahojen Senaatin ja heidän alihankkijoidensa kanssa toteutettiin vuosina 2017 - 2018 yhteensä n.40 suunnitelu- ja muut yhteistyöpalaveria sekä asiantuntijahaastattelua. Näillä hankittiin tietoa sekä kiinteistö ja rakennusprojektille että sisustussuunnittelulle viraston toiminnallisista tarpeista.

Henkilöstöä osallistettiin ja johdon linjauksia työstettiin tilaprojektin eri vaiheissa erilaisin työpajoin. Lisäksi Migrin esimiehiä valmennettiin monitilassa johtamiseen kahdessa esimiesfoorumissa. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa keskityttiin toiminnallisiin tarpeisiin, toisessa vaiheessa pelisääntöihin. Pajoja toteutettiin vuonna 2017 24 kpl ja vuonna 2018 23 kpl. Henkilöstön digitaitojen itseopiskelua tuettiin digivinkeillä viraston intranet Mintrassa.

Pasilaan muuton jälkeen käynnistettiin kesäkuussa jatkokehitys palvelumuotoilun keinoin eli tilojen käyttökokemusta kartoittava fiilismittarikysely sekä virastokeskuksessa että puhuttelu- ja kuulemistiloissa. Molemmista kyselyistä saatujen tulosten perusteella työntekijät ovat keskimäärin tyytyväisiä uusiin tiloihin. Osana palvelumuotoilukurssia käynnistettiin myös kokouskäytäntöjen kehittämishanke.

Pasila-projektin päättämisen jälkeen organisoiduttiin työryhmäksi kaikkien Migrin toimipisteiden työympäristöjen kehittämiseksi. Pasilan puhuttelutilojen ja virastokeskuksen tilojen jatkokehittäminen aloitettiin osin palvelumuotoilun keinoin. Pasilassa kerättiin kyselyin, posterein, havainnointipäiväkirjoin ja käyttöastetutkimuksin keinoin tietoa tilojen riittävydestä ja toimivuudesta jatkokehitystä varten. Puhuttelutilojen pelisäännöt työstettiin eri toimijoiden kanssa palvelumuotoilupajoissa. Yhteistyön suunnittelu aloitettiin Senaatin ja Migrin kiinteistökehittämisestä vastaavien tahojen kanssa valtakunnallisten tilaprojektien muutosjohtamisen tuesta. Tilojen käyttöastetta mitattiin loppusyksystä Optimaze -tilankäyttöanalyysillä ja todettiin, että työtilat ovat riittävät suhteessa henkilömäärään ja toimintaan. Hetkittäin on ollut tosin ajankohtia, jolloin työpisteitä ei ole ollut kaikille tarjolla.

Esimiestyön kehittäminen joustavassa Migrissä

Perusesimiesvalmiuksien kehittämisen lisäksi Migrin esimiehet kokoontuivat neljään esimiesfoorumiin. Foorumeiden sisällöt suunniteltiin tukemaan keskeisten strategisten hankkeiden tai johdon painottamien teemojen toteutusta. Näin työstettiin esimiesten kanssa joustavan monitilatyöskentelyn pelisääntöjä, tutustuttiin Inlandin

muotoilijoiden avulla palvelumuotoiluajatteluun ja menetelmiin sekä syvennyttiin Arvohankkeisiin eli uuteen asiakaspalvelun kehittämisen kokonaisuuteen. Samoin kehitettiin esimiesten suunnannäyttäjän osaamista Migrin tarina -menetelmää harjoittelun ja testattiin uutta muotoiltavana olevaa kehityskeskustelumenetelmää esimiesnäkökulmasta.

Vuoden 2018 alussa valmistui edellisen vuoden johtamisen erikoisammattitutkintokoulutuksesta 10 esimiestä. Syksyllä alkaneella johtamisen erikoisammattitutkintokursseilla aloitti Jet-tutkinnon suorittamisen 17 Migrin esimiestä. Lisäksi Migrin kaikki uudet esimiehet kutsuttiin useammassa erässä perehtymään Migrin esimiesten perustehtäviin kuten suoritusarviointiin ja varhaisen välittämisen malliin sekä työsuojelurooliin.

Työkyvyn alueella toteutettiin uudentyypiset lakisääteiset työpaikkaselvitykset uusissa toimipisteissä. Työnohjauksen laajamittainen kilpailutus aloitettiin koko organisaation tarpeeseen. Loppuvuodesta järjestettiin työnohjausta turvapaikkapuhuttelijoille ja akuuttiin tarpeeseen muillekin ryhmille vuoden mittaan eri yksiköissä.

Työtyytyväisyyskysely toteutettiin syksyllä 2018: kokonaistyötyytyväisyys oli 3,57 ja tulos pysyi siten samalla tasolla edelliseen vuoteen nähden (vuoden 2017 ka 3,61).

Yksiköiden substanssiosaamisen kehittämisessä painottui lainsäädäntöosaaminen ja uusien työntekijöiden perehdytys intensiivikoulutuksena, verkko- ja lähioppimiskursseina sekä työssä oppien. Sairauspoissaolot lisääntyivät vuonna 2018 n. 5 % (9,6 päivää/ htv) edellisen vuoteen verrattuna (2017: 9,1 päivää/ htv).

Henkiset voimavarat/Maahanmuuttovirasto

Maahanmuuttovirasto	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 toteuma
Henkilötyövuodet	769,7	801,1	984,2
Työtyytyväisyysindeksi (1-5)	3,5	3,6	3,6
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	7,8	9,1	9,6
Koulutustasoindeksi	5,2	5,5	5,4

7. Tilinpäätösanalyysi

7.1. Rahoituksen rakenne

Maahanmuuttovirasto saa valtion talousarvion kautta rahoitusta omiin toimintameneihin sekä turvapaikanhakijoiden vastaanotto toimintaan. Muuta rahoitusta virasto saa maksullisesta toiminnasta (maksulliset päätökset ja luvat) sekä yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

Maahanmuuttoviraston määrärahat 2018

		Euroa
26.40.01	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanotokeskusten toimintamenot	49 550 000

26.40.01.1	Maahanmuuttoviraston toimintamenot	36 622 300
26.40.01.3	Joutsenon vastaanottokeskuksen toimintamenot	5 788 500
26.40.01.4	Oulun vastaanottokeskuksen toimintamenot	4 310 900
26.40.01.6	Helsingin säilöönottoyksikkö	2 828 300
26.01.20	Tietohallinnon yhteiset menot	46 000
26.40.21	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	143 594 000
26.40.21.1	Vastaanottopalvelut	137 444 000
26.40.21.2	Muut maahantuloon liittyvät menot	4 400 000
26.40.21.3	Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	1 200 000
26.40.21.4	Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut	550 000
26.40.22	Vapaaehtoinen paluu	3 800 000
26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	40 584 000
28.60.12	Osaamisen kehittäminen	24 545
29.90.50.07.3	Liikunnan yhdenvertaisuuteen	37 200
32.30.51.07	TEM palkkaukset (työllistämistuki)	10 267
4.15.26.01.24.1	AMIF	46 000
4.17.26.40.01	Siirtomääräraha vuodelta 2017	31 780 079

Momentille 26.40.01 myönnettiin vuoden 2018 talousarviossa yhteensä 49,55 milj. euroa. Näistä kohdentui 36 622 milj. euroa Maahanmuuttovirastolle, 5,788 milj. euroa Joutsenon vastaanottokeskuksen, 4,31 milj. euroa Oulun vastaanottokeskuksen toimintaan sekä 2,828 milj. euroa Helsingin säilöönottoyksikölle. Edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa oli Maahanmuuttovirastolla ja valtion vastaanottokeskuksilla käytettävissä yhteensä 37,115 milj. euroa.

Momentille 26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto kohdennettiin vuoden 2018 talousarviossa 143,594 milj. euroa. Turvapaikanhakijoiden määrän voimakas vähentyminen tarkoitti edelleen vähentyneitä vastaanottomenoja.

Momentille 26.40.63 Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet kirjattiin vastaanottotoiminnan siirtotalouden kulut eli turvapaikanhakijoille maksettava lakisääteinen vastaanotto- tai käyttöraha. Momentille 26.40.63 myönnettiin 40,584 milj. euroa vuonna 2018. Hakijamäärän vähenemisestä johtuen myös nämä menot vähenivät edelleen.

Maahanmuuttovirastolle kohdennettiin vuonna 2015 määrärahoja momentilta 26.01.24 EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan 8,0 milj. euroa EU:lta saatavana hätärahoituksena turvapaikanhakijamäärän kasvusta johtuen. Kolmivuotisesta siirtomäärärahasta vuodelle 2018 kohdentui 46 000 euroa, Aiemmat kohdennukset olivat vuonna 2016 1,209 milj. euroa ja vuonna 2017 390 871 euroa.

7.2. Talousarvion toteutuminen

Maahanmuuttovirasto käytti vuodelle 2018 toimintamenoihin osoitettua nettomäärärahaa ja maksullisen toiminnan tuottoja yhteensä 43,933 milj. euroa (vuonna 2017 44,869 milj. euroa). Maahanmuuttoviraston momentin 26.40.01.1 toimintamenoista seuraavalle vuodelle siirtyi 24,178 milj. euroa. Joutsenon vastaanottokeskus käytti osoitettua nettomäärärahaa 5,340 milj. euroa, Joutsenon vastaanottokeskukselle momentilta 26.40.01.3 siirtyi seuraavalle vuodelle 448 065 euroa. Oulun vastaanottokeskus käytti osoitettua nettomäärärahaa 3,811 milj. euroa. Oulun vastaanottokeskukselle siirtyi momentilta 26.40.01.4 seuraavalle vuodelle 499 681 euroa.

Momentin 26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto Maahanmuuttovirastossa oli 136,909 milj. euroa, Momentin 26.40.63 vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet oli 35,935 milj. euroa.

Vastaanottotoiminta on normalisoitunut turvapaikanhakijoiden määrän voimakkaasta laskusta johtuen ja sitä myötä määrärahan tarve on myös vähentynyt. Vastaanottokeskuksia on sekä lakkautettu että edelleen toimivien keskusten kapasiteettia supistettu. Tosin luvan saaneiden kuntaan sijoittamisessa on edelleen haasteita.

Vastaanoton kustannukset olivat 188 880 406 euroa vuonna 2018, vuonna 2017 kustannukset olivat 282 366 398 euroa.

Talousarvion toteutumalaskelma 2018

		Euroa
26.40.01.1	Maahanmuuttoviraston toimintamenot	12 444 040
26.40.01.3	Joutsenon vastaanottokeskuksen toimintamenot	5 340 434
26.40.01.4	Oulun vastaanottokeskuksen toimintamenot	3 811 219
26.40.01.6	Helsingin säilöönottoyksikkö toimintamenot	2 537 451
26.01.20	Tietohallinnon yhteiset menot	46 000
26.40.21.1	Vastaanottopalvelut	132 472 091
26.40.21.2	Muut maahantuloon liittyvät menot	2 938 064
26.40.21.3	Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	951 963
26.40.21.4	Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut	547 000
26.40.22	Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)	2 694 395
26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	35 935 395
28.60.12	Osaamisen kehittäminen	24 545
29.90.50.07.3	Liikunnan yhdenvertaisuuteen	24 481
32.30.51.07.1	TEM palkkaukset (työllistämistuki)	10 267
4.17.26.40.01.1	Siirtynyt vuodelta 2017 (Migri)	30 127 685
4.17.26.40.01.3	Siirtynyt vuodelta 2017 (Joutseno)	836 615
4.17.26.40.01.4	Siirtynyt vuodelta 2017 (Oulu)	815 779
4.18.26.40.01.1	Siirtynyt vuodelle 2019 (Migri)	24 178 260

4.18.26.40.01.3	Siirtynyt vuodelle 2019 (Joutseno)	448 066
4.18.26.40.01.4	Siirtynyt vuodelle 2019 (Oulu)	449 681
4.18.26.40.6	Siirtynyt vuodelle 2019 (Helsingin säilöön- toyksikkö)	290 849
4.18.26.40.22.	Siirtynyt vuodelle 2019 (vapaaehtoinen paluu)	3 800 000

7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Maahanmuuttoviraston tilikauden kuluja jäämä 250 277 873,42 euroa oli 29,2 % pienempi kuin edellisenä vuonna (2017: 353 319 143,25 euroa). Turvapaikanhakijoiden määrän voimakas väheneminen vähensi myös siihen liittyviä erilaisia menoja, etenkin palvelujen ostoja. Samanaikaisesti viraston saamat toiminnan tuotot 39 631 607,18 euroa nousivat edelleen edelliseen vuoteen 2017 verrattuna (33 109 374,88 euroa). Toimivaltasiirron vuoden 2017 alusta lähtien virasto sai monia uusia maksullisia lupatyyppejä, jonka vuoksi tuottojakin on tullut aiempaa runsaammin. Toiminnan kulut 214 966 882,92 alenivat edelliseen vuoteen 2017 (276 188 060,39 euroa) verrattuna 22 %. Kuten jo aiemmin on todettu, tämä johtuu turvapaikanhakijoiden määrän vähenemisen aiheuttamasta menojen vähennyksestä. Siirtotalouden kulut eli vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet olivat 35 928 282,12 euroa (2017: 58 669 127,53 euroa) ja ne vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 39 % johtuen turvapaikanhakijoiden määrän vähenemisestä.

Palvelujen ostot 148 770 544,14 euroa (2017: 221 280 994,91 euroa) jatkoivat vähenemistä edelleen 32,8 %. Turvapaikanhakijoiden vastaanoton sopimusvastaanotto keskuksille maksettavat menot kirjataan palvelujen ostoihin, mikä selittää palvelujen ostojen voimakkaan vähenemisen edelliseen vuoteen verrattuna. Poistot 2 045 481,64 euroa (2017: 1 133 187,65 euroa) kasvoivat edelleen 80,5 % edelliseen vuoteen verrattuna, koska UMA -järjestelmän aktivointia jatkettiin. Sisäisissä kuluissa 52 083,04 euroa ei tapahtunut merkittävää muutosta (2017: 53 465,49 euroa) vähennystä 2,6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstökulut 48 583 929,21 euroa kasvoivat 22,7 % (2017: 39 597 252,33 euroa).

7.4 Tase

Maahanmuuttoviraston taseen vuoden 2018 loppusumma 14 632 957,72 euroa (2017: 9 151 814,00 euroa) oli 59,9 % suurempi kuin vuonna 2017. Aineettomien hyödykkeiden arvo 11 029 926,34 euroa (2017: 6 774 599,60 euroa) on kasvanut vuodesta 2017 62,8 %. Aineellisten hyödykkeiden osuus 304 594,29 euroa (2017: 449 261,70 euroa) on vähentynyt 32,2 % edellisestä vuodesta. Käyttöomaisuuden arvo 11 334 520,63 euroa (2017: 7 223 861,30 euroa) on 56,9 % suurempi kuin edellisen vuoden arvo järjestelmien aktivoinneista johtuen.

Taseen vastattavaa puolella ostovelat 4 310 309 euroa ovat vähentyneet edellisestä vuodesta (2017: 9 098 642 euroa) 47,3 % mikä selittyy viraston toiminnan normalisoidumisella edellisten vuosien voimakkaaseen kasvuun nähden. Viraston oma pääoma yhteensä on 1 010 107 euroa (2017: 9 521 673,92 euroa) eli supistumista on 89,4 %. Siirtovelat kasvoivat hieman 7 186 432 euroa (2017: 6 087 649) eli 18 %. Vieraan pääoman osuus vastattavasta 15 643 065 euroa väheni edelleen (2017: 18 673 488 euroa) prosentuaalinen vähennys 16,3 %.

8. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Maahanmuuttoviraston johto vastaa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäiseen valvontaan sisältyvästä riskienhallinnasta. Johto ja tulosyksiköiden esimiehet vastaavat organisaation toimintaan ja prosesseihin sisältyvistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteistä määritellyn prosessin mukaisesti päivittäin. Jokainen Maahanmuuttoviraston työntekijä vastaa oman työtehtävänsä osalta siitä, että työ tehdään annettuja määräyksiä ja ohjeita noudattaen.

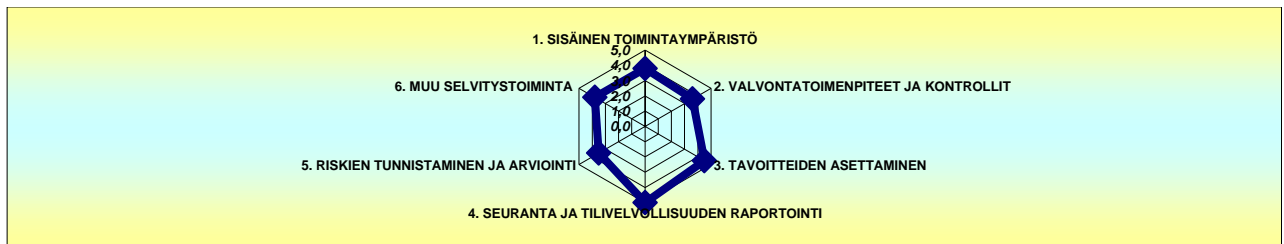
Esikuntaorganisaatio ohjaa, koordinoi ja valvoo viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaprosessien luomista, ylläpitoa ja kehitystä. Tavoitteena on, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt on upotettu osaksi viraston tavantomaisia suunnittelu-, johtamis- ja toimintaprosesseja. Maahanmuuttoviraston sisäinen tarkastus selvittää johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyttä sekä suorittaa tarkastus- ja muut arviointitehtävät.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi tehtiin vuonna 2018 käyttäen sisäisen valvonnan arviointikehikkoa. Tehdyn arvion mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat pääosin asianmukaisia ja riittäviä, ja täyttävät niille valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet.

Vuoden 2018 aikana toteutettiin useita korjaavia toimenpiteitä suhteessa edellisenä vuonna havaittuihin riskeihin. Taloussääntö päivitettiin, laskentatoimen järjestämistä kehitettiin, ja työturvallisuus- ja terveystarpeisiin liittyen tehtiin useita työpaikkaselvityksiä, kartoituksia, tutkimuksia sekä korjaavia toimenpiteitä. Vuonna 2019 taloudenhoiton kokonaisuuden tarkastamista jatketaan, ja muun muassa sijaisjärjestelyjen toimivuuteen kiinnitetään huomiota. Työjärjestys päivitetään niin, että organisaatorakenne ja vastuut tulevat siinä selkeämmin esille.

Kehittämiskohteeksi arvioitiin henkilöstön tehtäviensä edellyttämän osaamisen varmistaminen, minkä osalta vuoden 2018 arvio oli laskenut edellisvuodesta. Tämä selittyy sillä, että organisaatiossa on paljon uutta, perehdytysvaiheessa olevaa henkilöstöä. Henkilöstön osaamisen ja perehdytyksen varmistamiseksi virastoon on rekrytoitu koulutuspäällikkö, joka vastaa henkilöstön osaamisen kehittämisestä. Lisäksi henkilöstöresursseista vastaa omalta osaltaan henkilöstöpäällikkö ja monitoimitilojen toimintamallien kehittämisestä kehittämisspäällikkö. Henkilöstön pysyvyyttä ja hankitun osaamisen säilymistä pyritään parantamaan vakinaistamisasteen parantamisella sekä raskaiden työyhdistelmien tukea parantamalla.

Toisena kehittämiskohteena on vuonna 2019 sisäinen valvonta ja riskienhallinta, jotka vaativat kokonaisvaltaista kehittämistä. Kehitettävää on tulosyksiköiden sitouttamisessa riskienhallintatyöhön sekä riskienhallinnan menettelyiden liittämässä osaksi jokapäiväistä toimintaa. Sisäisen valvonnan ohjesääntö, joka määrittelee sisäisen valvonnan vastuut, roolit ja toteuttamistavat, päivitetään vuoden 2019 aikana. Lisäksi hallinnonalalla käytössä oleva riskienhallintajärjestelmä otetaan vuoden 2019 aikana systemaattisemmin käyttöön. Viraston kanslia sekä sisäinen tarkastus tukevat yksiköitä sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvien toimintatapojen kehittämisessä, vakiinnuttamisessa sekä seurannassa.

9. Arviointien tulokset

Maahanmuuttovirasto

Maahanmuuttovirasto raportoi vuosittain laillisuusvalvontasuunnitelman mukaisesti sisäministeriöön. Maahanmuuttovirasto laati ja toimitti sisäministeriölle vuosittaisen laillisuusvalvontaraportin ja laati yhteistyössä Migrin eri yksiköiden laillisuusvalvonnasta vastaavien kanssa laillisuusvalvontasuunnitelman seuraavalle vuodelle.

Oikeuspalvelu laati yhdessä turvapaikkayksikön kanssa sisäisen selvityksen sisäministerille turvapaikkapäätöksenteosta ja – menettelystä. Selvitys julkaistiin 13.6.2018.

VTV - Tilintarkastajan väliraportti kirjanpidosta ja VaKaVa -kassajärjestelmästä
5.3.2018

VTV - Maahanmuuttoviraston tilintarkastuskertomus ja vuosiyhteenveto vuodelta
2017 30.4.2018

AMIF -hankkeista tarkastuksia oli vuonna 2018 seuraavat:

Hanke VAPA 1	SM ja BDO
Hanke Hapke 3	SM ja BDO
Hanke Sisäiset siirrot 3	SM
Hanke Sisäiset siirrot 4	SM
Hanke LAAVA	SM
Hanke FLOW 2	SM
Hanke - RIO	SM
Kulttuuriorientaatiokoulutus Suomeen valituille kiintiöpakolaisille 2017-2018	SM

Joutsenon vastaanottokeskus

Joutsenon vastaanottokeskus on antanut vuotta 2018 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköön 21.1.2019.

Oulun vastaanottokeskus

Oulun vastaanottokeskus on antanut vuotta 2018 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköön 17.1.2019.

Helsingin säilöönottoyksikkö

Helsingin säilöönottoyksikkö on antanut vuotta 2018 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköön 31.1.2019.

10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

10.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Ei ollut havaittuja väärinkäytöksiä.

10.2. Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Ei ollut havaittuja väärinkäytöksiä.

11. Maahanmuuttoviraston tilinpäätöslaskelmat ja liitteet

Maahanmuuttoviraston talousarvion toteumalaskelma

Määrämuutosten talousarvio toteutumalaskelma

Osuus, momentin ja tilijohdon numero ja nimi	Talousarvio 2018 (T3 + LT3+0)		Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio		Toteutuma %				
	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 31.12.2018	Tilinpäätös Talousarvio	Talousarvio					
11. Verot ja verothuotteiset tulot			44	43,57	100				
11.04.01. Arvonlisävero	12 169 784,57	8 234 465	44	43,57	100				
12. Sakalaiset tulot	11 707 266,70	5 380 625	16 669 754,32	11 089 129,47	235				
12.26.99. Siinäministeriön hallinnonalan muut tulot	9 885 653,79	5 380 625	11 439 129,47	11 089 129,47	299				
12.26.99.2. Vastuunottoosakkeiden myymisestä tulot	1 821 612,91	5 380 625	5 230 625	5 230 625	100				
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	317 203,51	2 640 782	2 640 781,90	0,00	100				
12.39.10. Muut sakalaiset tulot	145 314,36	13 038	13 038,43	0,00	100				
Talousarviolit yhteensä	12 169 784,57	8 234 509	19 323 638,22	11 089 129,47	234,67				
Talousarvion määrärahojen									
	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (T3 + LT3+0)	käytös vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2018	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Edellisten vuosien siirryneet määrät	Käytös vuonna 2018 (pl. perumukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
PFuolteen, momentin ja tilijohdon numero, nimi ja määrärahalaji									
26. Siinäministeriön hallinnonala	387 126 309,75	276 063 523	238 513 179,65	29 216 885,29	264 720 034,95	11 333 488,05	37 118 285,88	90 511 255,88	86 653 618,59
26.01.20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirromääräraha 2 v)	148 460,00	46 000	46 000,00	0,00	46 000,00	0,00	0,00	46 000,00	46 000,00
26.01.24. EU:n omaa säätiä turvautuneiden ja maahanmuuton hallintaan AMIP (KPY)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.01.29. Siinäministeriön hallinnonalan arvostusväenmenot (arvostusmääräraha)	51 561 951,50	38 489 523	38 489 523,00	0,00	38 489 523,00	0,00	0,00	38 489 523,00	38 489 523,00
26.40.01. Määrämuutosten ja valtion vastuunottoosakkeiden toimintameno (gestob) (siirromääräraha 2v)	57 650 000,00	49 359 000	24 133 144,61	25 416 855,39	49 359 000,00	0,00	31 780 079,04	81 330 079,04	55 913 223,65
26.40.01.1. Toimintameno (KPY)	48 196 000,00	36 622 300	12 444 040,28	24 178 259,72	36 622 300,00	0,00	30 127 685,30	66 749 983,30	42 571 725,38
26.40.01.3. Joutosien vastuunottoosakkeiden toimintameno (KPY)	5 174 000,00	5 788 500	5 340 434,15	448 065,85	5 788 500,00	0,00	836 615,00	6 625 115,00	6 177 049,15
26.40.01.4. Oulun vastuunottoosakkeiden toimintameno (KPY)	4 280 000,00	4 310 900	3 811 218,98	499 681,02	4 310 900,00	0,00	815 778,74	5 126 678,74	4 626 997,72
26.40.01.6. Hallinnon säilyntötoimien toimintameno (KPY)	2 828 300,00	2 828 300	2 537 451,20	290 848,80	2 828 300,00	0,00	2 828 300,00	2 537 451,20	290 848,80
26.40.21. Pöytäkirjojen ja turvautuneiden vastuunotto (arvostusmääräraha)	210 286 423,24	143 594 000	136 909 117,41	6 684 882,59	136 909 117,41	0,00	6 684 882,59	136 909 117,41	6 684 882,59
26.40.21.1. Vastuunotto (KPY)	205 125 625,72	137 444 000	132 472 090,68	4 971 909,32	132 472 090,68	0,00	4 971 909,32	132 472 090,68	4 971 909,32
26.40.21.2. Muut maahanmuuttoon liittyvät menot (KPY)	3 432 784,32	4 400 000	2 938 065,50	1 461 934,50	2 938 065,50	0,00	1 461 934,50	2 938 065,50	1 461 934,50
26.40.21.3. Pöytäkirjojen maahanmuuttoon liittyvät kustannukset (KPY)	1 414 036,01	1 200 000	951 963,13	248 032,87	951 963,13	0,00	248 032,87	951 963,13	248 032,87
26.40.21.4. Ihmiskappan ulkomaan matkailuun liittyvät kustannukset (KPY)	323 976,69	550 000	547 000,10	2 999,90	547 000,10	0,00	2 999,90	547 000,10	2 999,90
26.40.22. Vapaasuojien paluu (siirromääräraha 2 v)	8 800 000,00	3 800 000	3 800 000,00	0,00	3 800 000,00	0,00	0,00	3 800 000,00	3 800 000,00
26.40.63. Vastuunottoosakkeiden osakkeiden maksut (arvostusmääräraha)	58 669 475,01	40 384 000	35 935 394,54	4 648 605,46	35 935 394,54	0,00	5 333 176,84	9 135 176,84	2 694 394,94
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	3 692,00	24 545	24 545,00	0,00	24 545,00	0,00	0,00	24 545,00	24 545,00
28.60.12. Osaamisen kehittämisen (arvostusmääräraha)	3 692,00	24 545	24 545,00	0,00	24 545,00	0,00	0,00	24 545,00	24 545,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	21 774,06	37 200	24 480,81	12 719,19	24 480,81	0,00	12 719,19	24 480,81	12 719,19
29.90.50. Pöytäkirjojen valmistus, koulutus ja liikuntalaitosten edistämisen (arvostusmääräraha)	21 774,06	37 200	24 480,81	12 719,19	24 480,81	0,00	12 719,19	24 480,81	12 719,19
29.90.50/07.5. Liikunnan yhdistysten (KPY)	21 774,06	37 200	24 480,81	12 719,19	24 480,81	0,00	12 719,19	24 480,81	12 719,19
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	34 272,02	10 267	10 266,77	0,00	10 266,77	0,00	0,00	10 266,77	10 266,77
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirromääräraha 2 v)	34 272,02	10 267	10 266,77	0,00	10 266,77	0,00	0,00	10 266,77	10 266,77
32.30.51/07. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (KPY)	34 272,02	10 267	10 266,77	0,00	10 266,77	0,00	0,00	10 266,77	10 266,77
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	9 983,97	3 803	3 803,07	0,00	3 803,07	0,00	0,00	3 803,07	3 803,07
33.20.50. Valtionomaisten asuinpaikavarojen (arvostusmääräraha)	4 166,71	4 166,71	4 166,71	0,00	4 166,71	0,00	0,00	4 166,71	4 166,71
33.20.50.01. Palkkatuet työ, valtionhallinto	4 166,71	4 166,71	4 166,71	0,00	4 166,71	0,00	0,00	4 166,71	4 166,71
33.20.51. Valtionomaisten perusturavarojen (arvostusmääräraha)	43,15	43,15	43,15	0,00	43,15	0,00	0,00	43,15	43,15
33.20.51.01. Palkkatuet työ, valtionhallinto	43,15	43,15	43,15	0,00	43,15	0,00	0,00	43,15	43,15
33.20.52. Valtionomaisten työmarkkinatuet (arvostusmääräraha)	5 774,11	3 803	3 803,07	0,00	3 803,07	0,00	0,00	3 803,07	3 803,07
33.20.52.01. Palkkatuet työ, valtionhallinto	5 774,11	3 803	3 803,07	0,00	3 803,07	0,00	0,00	3 803,07	3 803,07
Määrärahalit yhteensä	387 196 031,80	276 139 338	238 576 575,21	29 216 885,29	264 793 130,60	11 346 207,24	37 118 285,88	90 521 522,65	86 668 885,36

MAAHANMUUTTOVIRASTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2018- 31.12.2018		1.1.2017- 31.12.2017	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	19 816 901,11		19 015 431,93	
Muut toiminnan tuotot	<u>19 814 706,07</u>	39 631 607,18	<u>14 093 942,95</u>	33 109 374,88
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	2 174 067,12		1 824 428,69	
Henkilöstökulut	48 583 929,21		39 597 252,33	
Vuokrat	8 669 083,57		8 118 061,02	
Palvelujen ostot	148 770 544,14		221 280 994,91	
Muut kulut	4 638 975,68		5 416 272,89	
Valmistus omaan käyttöön	32 718,52		-1 235 602,59	
Poistot	2 045 481,64		1 133 187,65	
Sisäiset kulut	<u>52 083,04</u>	<u>-214 966 882,92</u>	<u>53 465,49</u>	<u>-276 188 060,39</u>
JÄÄMÄ I		-175 335 275,74		-243 078 685,51
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	0,02		3 730,42	
Rahoituskulut	<u>-106 245,17</u>	-106 245,15	<u>-7 180,90</u>	-3 450,48
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	8 688,92		217,00	
Satunnaiset kulut	<u>-425 257,24</u>	<u>-416 568,32</u>	<u>-3 285,20</u>	<u>-3 068,20</u>
JÄÄMÄ II		-175 858 089,21		-243 085 204,19
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Kunnille	4 663 117,43		6 513 955,07	
Elinkeinoelämälle	7 549 812,82		2 502 635,84	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	21 791 252,40		47 675 376,20	
Kotitalouksille	1 924 099,47	<u>35 928 282,12</u>	1 977 160,42	<u>58 669 127,53</u>
JÄÄMÄ III		-211 786 371,33		-301 754 331,72
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	43,57		0,00	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-38 491 545,66</u>	<u>-38 491 502,09</u>	<u>-51 564 811,53</u>	<u>-51 564 811,53</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-250 277 873,42</u>		<u>-353 319 143,25</u>

MAAHANMUUTTOVIRASTON TASE

	31.12.2018		31.12.2017
VASTAAVAA			
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
Aineettomat oikeudet	381 805,83		490 668,74
Muut pitkävaikutteiset menot	10 365 493,30		6 251 212,34
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>282 627,21</u>	11 029 926,34	<u>32 718,52</u> 6 774 599,60
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Koneet ja laitteet	270 449,99		403 612,69
Kalusteet	<u>34 144,30</u>	<u>304 594,29</u>	<u>45 649,01</u> 449 261,70
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset		11 334 520,63	7 223 861,30
LYHYTAIKAISET SAAMISET			
Myyntisaamiset	435 040,32		269 181,32
Siirtosaamiset	2 318 342,12		1 085 202,23
Muut lyhytaikaiset saamiset	336 460,02		330 570,52
Ennakkomaksut	<u>6 000,00</u>	3 095 842,46	<u>5 450,73</u> 1 690 404,80
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT			
Kassatilit	64 741,45		39 703,55
Kirjanpitoyksikön tulotilit	-77,26		0,00
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>137 930,44</u>	<u>202 594,63</u>	<u>197 844,35</u> 237 547,90
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		3 298 437,09	1 927 952,70
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>14 632 957,72</u>	<u>9 151 814,00</u>

MAAHANMUUTTOVIRASTO TASE

	31.12.2018	31.12.2017
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
VALTION PÄÄOMA		
Valtion pääoma 1.1.1998	-276 810,69	-276 810,69
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-9 244 863,23	-29 545 219,99
Pääoman siirrot	258 789 440,11	373 619 500,01
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-250 277 873,42</u>	<u>-1 010 107,23</u>
		<u>-353 319 143,25</u>
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-1 010 107,23	-9 521 673,92
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Ostovelat	4 310 309,27	9 098 642,26
Tilivirastojen väliset tilitykset	853 699,65	686 431,03
Edelleen tilittävät erät	1 029 238,07	835 765,37
Siirtovelat	7 186 431,79	6 087 649,26
Muut lyhytaikaiset velat	<u>2 263 386,17</u>	<u>1 965 000,00</u>
	<u>15 643 064,95</u>	<u>18 673 487,92</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	15 643 064,95	18 673 487,92
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>14 632 957,72</u>	<u>9 151 814,00</u>

Tilinpäätöslaskelmien liitteet

- Liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus
- Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot
- Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset
- Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat
- Liite 5 Henkilöstökulujen erittely
- Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
- Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
- Liite 8 Rahoitustuotot ja –kulut
- Liite 9 Talousarviotaloudesta annetut lainat
- Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
- Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat
- Liite 12 Valtiontakaukset ja –takuut sekä muut vastuut
- Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 15 Velan muutokset
- Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio
- Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja niiden muutokset.

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät ovat talousarvioasetuksen 66 a §:n mukaisia.

Selvitys tiedoista, jotka eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen:

Tilastointiperusteita on täsmennetty, joten suoritteiden määrissä voi olla pieniä eroja aikaisempiin toimintakertomuksiin nähden.

Humanitäärisen maahanmuuton kohdalla palveluiden ostot vähenivät, koska vastaanottokeskusten kapasiteettia supistettiin ja vastaanottokeskuksia lakkautettiin.

Henkilöstövoimavarat liitteessä (liite 3) on huomioitu koko Maahanmuuttoviraston organisaatio eli Maahanmuuttovirasto sekä Joutsenon ja Oulun vastaanottokeskukset (kuten myös vuonna 2017). Edeltävien vuosien taulukoissa Maahanmuuttovirasto ja valtion vastaanottokeskukset olivat omina osioinaan.

Muut tulot ovat lisääntyneet, koska vastaanottokeskuksilta on Maahanmuuttovirastoon palautunut ylijäämää. Tämä on johtunut pääosin vastaanottokeskusten supistamisista ja lakkautuksista.

Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2018 - 2020 (9.3.2018) on sopimuksen 6 §:ssä kirjattu, että virkamiehelle ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 3.9.2018 ja palvelussuhde on keskeytymättä jatkunut 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä. Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 %:a yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta.

Kertaerää ei ole jaksotettu tilikaudelle 2018, vaan se kirjataan kokonaisuudessaan tilikauden 2019 menoksi.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen			Tilinpäätös 2018	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle					Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)
26.40.01.	Bruttomenot	80 480 104,07	63 550 000	47 097 740,40		72 514 595,79				78 877 819,44	
Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2v)	Bruttotulot	22 830 104,07	14 000 000	22 964 595,79		22 964 595,79				22 964 595,79	
	Nettomenot	57 650 000,00	49 550 000	24 133 144,61	25 416 855,39	49 550 000,00		31 780 079,04	81 330 079,04	55 913 223,65	25 416 855,39
33.20.52.	Bruttomenot	5 774,11	3 803	3 803,07		3 803,07					
Valtion osuus työmarkkinatuesta (nettob) (arviomääräraha)	Bruttotulot	0,00	0	0,00		0,00					
	Nettomenot	5 774,11	3 803	3 803,07	0,00	3 803,07					

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
26. Sisäministeriön hallinnonala		2 640 781,90
Vuosi 2017		2 640 781,90
26.40.22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2v)	2 640 781,90	
Pääluokat yhteensä		2 640 781,90
Vuosi 2017		2 640 781,90

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2018	2017
Henkilöstökulut	41 458 819,43	33 795 958,18
Palkat ja palkkiot	40 592 123,27	33 384 894,24
Lomapalkkavelan muutos	866 696,16	411 063,94
Henkilösivukulut	7 125 109,78	5 801 294,15
Eläkekulut	6 486 921,44	5 367 639,38
Muut henkilösivukulut	638 188,34	433 654,77
Yhteensä	48 583 929,21	39 597 252,33
Johdon palkat ja palkkiot	983 187,94	1 215 079,91
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	5 782,00	240,00
Johto	240,00	240,00
Muu henkilöstö	5 542,00	0,00

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	KOM-luokka	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet					
11200000 Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	1120010	tasapoisto	5	20,00	0
11290000 Muut aineettomat oikeudet	1129010	tasapoisto	5	20,00	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot					
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät	1140010	tasapoisto	5	20,00	0
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
11910000 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	1191010	ei poistoa			
125-126 Koneet ja laitteet					
12500000 Autot ja muut maakuljetusvälineet	1250010	tasapoisto	5	20,00	0
12550000 ICT-laitteet	1255010	tasapoisto	3	33,30	0
12560000 Toimistokoneet ja laitteet	1256010	tasapoisto	5	33,30	0
12570000 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	1257010	tasapoisto	5	20,00	0
12580000 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	1258010	tasapoisto	5	33,30	0
12590000 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	1259010	tasapoisto	5	20,00	0
12600000 Muut tutkimuslaitteet	1260010	tasapoisto	5	20,00	0
12690000 Muut koneet ja laitteet	1269010	tasapoisto	5	20,00	0
127 Kalusteet					
12700000 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	1270010	tasapoisto	5	20,00	0
12790000 Muut kalusteet	1279010	tasapoisto	5	20,00	0
128 Muut aineelliset hyödykkeet					
12800000 Taide-esineet	1280010	tasapoisto	5	20,00	0
12890000 Muut aineelliset hyödykkeet	1289010	tasapoisto	5	20,00	0
129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
12990000 Muut keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	1299010	ei poistoa			

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2018	544 314,56	7 164 749,80	32 718,52	7 741 782,88
Lisäykset (+)	0,00	5 882 132,28	249 908,69	6 132 040,97
Vähennykset (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2018	544 314,56	13 046 882,08	282 627,21	13 873 823,85
Kertyneet poistot 1.1.2018 (-)	-53 645,82	-913 537,46	0,00	-967 183,28
Vähennysten kertyneet poistot (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot (-)	-108 862,91	-1 767 851,32	0,00	-1 876 714,23
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2018	-162 508,73	-2 681 388,78	0,00	-2 843 897,51
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	381 805,83	10 365 493,30	282 627,21	11 029 926,34

	Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	
Hankintameno 1.1.2018	725 002,14	57 523,56	782 525,70
Lisäykset (+)	24 100,00	0,00	24 100,00
Vähennykset (-)	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2018	749 102,14	57 523,56	806 625,70
Kertyneet poistot 1.1.2018 (-)	-321 389,45	-11 874,55	-333 264,00
Vähennysten kertyneet poistot (+)	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot (-)	-157 262,70	-11 504,71	-168 767,41
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot (-)	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset (-)	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2018	-478 652,15	-23 379,26	-502 031,41
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	270 449,99	34 144,30	304 594,29

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2018	2017	Muutos 2018-2017
Korot euromääräisistä saamisista	0,02	3 730,42	-3 730,40
Rahoitustuotot yhteensä	0,02	3 730,42	-3 730,40
Rahoituskulut	2018	2017	Muutos 2018-2017
Korot euromääräisistä veloista	106 245,17	7 180,90	99 064,27
Rahoituskulut yhteensä	106 245,17	7 180,90	99 064,27
Netto	-106 245,15	-3 450,48	-102 794,67

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut**Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset**

€	Talousarvio-menot n v 2018	Määräraha-tarve n+1 v 2019	Määräraha-tarve n+2 v 2020	Määräraha tarve yhteensä
Accenture Oy, UMA-järjestelmän sovellusylläpitosopimus laajennuksineen ja täydennyksineen	7 708 714,64	7 416 222,26	7 416 222,26	14 832 444,52
Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Tapiola, Maahanmuuttoviraston Helsingin toimipisteen vuokrasopimus	2 213 938,29	2 117 812,68	2 117 812,68	4 235 625,36
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	9 922 652,93	9 534 034,94	9 534 034,94	19 068 069,88

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio-menot n	Määräraha-tarve n+1	Määräraha-tarve n+2	Määräraha tarve yhteensä yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä				
...	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	9 922 652,93	9 534 034,94	9 534 034,94	19 068 069,88

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

Maahanmuuttovirastolla ei ole liitteessä esitettäväksi edellytettävää tietoa.

Muut liitteet

- Liite 1 Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma
- Liite 2 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma
- Liite 3 Henkilöstövoimavarojen hallinta – tunnusluvut 2018

Liite 1

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)

Maahanmuuttovirasto	Julkisoikeudelliset suoritteet			
	2018 toteuma	2018 tavoite	2017	2016
TUOTOT				
maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	19 817	14 000	19 015	8 142
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0		0	
Tuotot yhteensä	19 817	14 000	19 015	8 142
KUSTANNUKSET				
maksullisen toiminnan erilliskustannukset	11 849		9 545	7 414
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	9		2	192
- henkilöstökustannukset	11 061		8 711	6 197
- vuokrat	1			5
- palvelujen ostot	718		785	907
- muut erilliskustannukset	60		48	113
Erilliskustannukset yhteensä	11 849	7 900	9 545	7 414
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-7 968		-9 470	-728
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	13 926		13 433	7 290
- poistot	821		449	275
- korot	0		0	0
- muut yhteiskustannukset	0		0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	14 747	8 000	13 882	7 565
Kokonaiskustannukset yhteensä	26 596	15 900	23 427	14 979
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
(tuotot – kustannukset)	-6 779	- 1900	-4 412	-6 837
Kustannusvastaavuus -%	75	88	81	54

Liite 2

**Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma
(1 000 €)**

Toimiala: Maahanmuuttovirasto				
	2018 toteuma	2018 tavoite	2017	2016
TUOTOT				
yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	7 245		4 458	778
- EU:lta saatu rahoitus	347		1 233	3
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus				920
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	7 592		5 690	1 701
KUSTANNUKSET				
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	37		18	27
- henkilöstökustannukset	1 272		1 077	12
- vuokrat	21		25	17
- palvelujen ostot	2 889		5 734	16 691
- muut erilliskustannukset	227		436	296
Erilliskustannukset yhteensä	4 630		7 289	17 043
KÄYTTÖJÄÄMÄ				
yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	1 221		1 151	
- poistot	69		40	38
- korot				
- muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1 289		1 191	38
Kokonaiskustannukset yhteensä	5 920		8 480	17 081
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
tuotot - kustannukset	1 672		-2 790	-15 380
Kustannusvastaavuus -%	128		67	10

Liite 3

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA					
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT		2016	2017	2018	vert. ed. vuoteen (%)
Toimiala:		% osuus	% osuus	% osuus	
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT					
henkilötyövuodet (sis. harj ja työllisyysrahoihin palkatut)		769,7	801,1	984,2	22,9
henkilöstömäärä		778	837	1 047	25,1
naiset		566 72,7	591 70,6	736 70,3	24,5
miehet		212 27,2	246 29,4	311 29,7	26,4
vakinaiset		235 30,2	415 49,6	488 46,6	17,6
naiset		171 72,7	304 36,3	329 31,4	8,2
miehet		64 27,2	111 13,3	159 15,2	43,2
määräaikaiset		543 69,8	422 50,4	559 53,4	32,5
naiset		395 72,7	287 34,3	407 38,9	41,8
miehet		148 27,3	135 16,1	152 14,5	12,6
kokoaikaiset		755 97	807 96,4	1 006 96,1	24,7
naiset		544 72,1	563 67,3	699 66,8	24,2
miehet		211 27,9	244 29,2	307 29,3	25,8
osa-aikaiset		23 2,9	30 3,6	41 3,9	36,7
naiset		22 95,7	28 3,3	37 3,5	32,1
miehet		1 4,3	2 0,2	4 0,4	100,0
keski-ikä		38,3	40,8	40,0	-2,0
naiset		39	41,7	40,8	-2,2
miehet		36,5	38,5	38,2	-0,8
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%		84,5	83,4	83,1	-0,4
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi		38 504 786	40 100 749	48 873 223	21,9
tehdyn työajan palkat, % osuus palkkasummasta		32 358 220 82,8	33 779 185 80,5	39 440 691 80,7	16,8
välilliset työvoimakustannukset		11 557 573	12 897 137	15 657 841	21,4
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista		42,9	47,4	47,1	-0,6
2. TYÖHYVINVOINTI					
työtyytyväisyysindeksi		3,5	3,6	3,6	0,0
lähtövaihtuvuus %					
tulovaihtuvuus %					
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä					0,0
sairauspoissaolot työpäivää/htv		7,8	9,1	9,6	5,5
työterveyshuolto €/htv		263	468	749	60,2
työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv		47,3	650	569	-12,4
3. OSAAMINEN					
koulutustasoindeksi			5,5	5,4	-1,8
naiset		5,2	5,6	5,5	-1,8
miehet		5	5,3	5,1	-3,8
koulutus ja kehittäminen €/htv		267,1	471	506	7,5
koulutuspanostus työpäivää/htv		2	1,1	1,6	45,5
henkilöstön arvo €		704 341 710	666 284 393	846 295 952	27,0

Henkilöstön arvo saadaan laskemalla

- 1) lasketaan henkilöstön keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä (vuotta, kaikki eläkelajit mukana)
- 2) saadusta luvusta vähennetään henkilöstön keski-ikä

- 3) kerrotaan saatu luku htv:llä
- 4) kerrotaan saatu luku tehdyn työajan keskim.vuosipalkalla (€/htv, tehdyn työajan palkat saadaan väh. kokonaispalkkasummasta välilliset palkat)
- 5) saatuun lukuun lisätään vuosi-investoinnit työtyytyväisyyteen, työkuuntoon, hlöstökoulutukseen ja muuhun osaamisen kehittämiseen sekä terveydenhoitoon

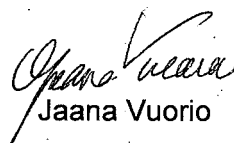
Allekirjoitukset

TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAN VAHVISTAMINEN JA HYVÄKSYMINEN

Olen tänään vahvistanut ja hyväksynyt Maahanmuuttoviraston vuoden 2018 tilinpäätöksen.

Helsingissä 25.2.2019

Ylijohtaja

Jaana Vuorio